БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

42-дохи жэлэй гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Совадэй орган

№ 98 (10775) | 1965 оной апрелиин 27, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Хабарай тарилгын ЭРИЛТЭ:

ТҮРГЭНӨӨР, hАЙН ШАНАРТАЙГААР...

АЖАЛШЬЕ ЭХИЛЭЭ

ТҮНХЭН. «Восточные Саяны» колхозой механизаторнууд hаяын үлэрнүүлтэ тарялан дээрээ гараба. 1-дэхи отделениинхид түрүүшын үлэрhөө эхилжэ газар хахалалга дээрэ горитойхон амжалта түйлана.

Тус отделениде энэ жэл 760 гектар шэнисэ, 170 гектар кукуруза, 23 гектар хартаабха, 30 гектар горох, 360 гектар тэжээлэй ургамалнууд таригдаха юм. Ехэхэн газар дээрэнь аммиагай уhан оруулагдаха.

С. АРДУЕВ.

ГОРОХ ТАРИГДАНА

ТҮНХЭН. **(Телефоноор абтаба).** Саянай совхоз горох ехээр таридаг болоо. Нёдондо энэ совхоздо 300 гектар тарилга хэгдэhэн байбал, энэ хабар 400 га газарта таригдаха юм. Гектар бүриhөө 9 центнерhээ бага бэшэ горох абтахаар хараалагдана.

Мүнөө совхозой механизаторнууд горох тарижа эхилбэ. Механизатор Сырен Сымбелов «Вышка» гэжэ газарта байдаг 90 гектар полидо горох тарижа эхилээ. Ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэжэ, түрүүшын үдэртэ 10 гаран гектарта тарилга хэгдэбэ. Тус совхозойхид энэ ургамалые богони болзорто тарижа, баян ургаса абахын хойноhоо оролдоно.

Д. ЯНДАНОВ.

КУКУРУЗЫН ПЛАНТАЦИ ДЭЭРЭ

Бимба Бимбадоржиевич Жамбалов совхоз дотороо эрхим кукурузашан гэжэ суурхадаг. Тэрэнэй даадаг звеногойхид мүнөө жэл 300 га кукуруза тарижа, тэрэнэй га бүриhөөнь 300 центнерhээ доошо бэшэ ногоон набшаha хуряажа абаха гэhэн үялгатай.

Звеногойхид кукурузынгаа поли дээрэ гектарай 20 гаран тонно гэхэ гү, али хамтадаа 7000 гаран тонно наг шэбхэ зөөжэ гаргаад, тэрээнээ жэгдэхэнээр тараагаад, аперелиин эхеэр шиг бариха зорилготойгоор эртын борнойлго хэбэ.

Нухэр Жамбаловай звеногой кукурузынь тарилга Химнэ голhоо гарадаг Тамчын уhалуурийн системэhээ ундалуулагдаха юм. Мүнөө тэрэ гол системэhээ татагдаhан hубагуудынь сэбэрлэгдэнхэй.

Совхозой кукурузашад мүнөө үрэhаеэ наранда шаран бэлдэжэ, сеялкэ, трактораа заhабарилна.

С. ШАРАПОВ.

ХУРДАНДАА ОРОБО

МУХАР-ШЭБЭР. **(Телефоноор абтаба).** Хабарай тарилгые түргэнөөр, hайн шанартайгаар үнгэргэхэ гэhэн социалис мурысөөндэ Хушуун-Узуурэй «Знамя Ленина» колхозойхид түрүүлжэ ябана. Мүнөө энэ колхоздо 4 мянга гаран гектар орооhо тарьяан, гол түлэб шэнисэ таригдаад байна.

Тарилгын худэлмэриин шанар hайн гэжэ шалгалтаар тодорхойлогдоо.

Мүн Суулгын совхозой механизаторнууд эдэ үдэрнүүлтэ хара тарьяа тарижа захаланхай. Эндэ мүнөө мянгаад гектар таригдаа.

Н. ХОРОШИХ.

ҮҮЛТЭР hАЙЖАРУУЛГАДА— ҮДЭР БҮРИИН АНХАРАЛ

Адууhа малай ашаг шэмэ тэрэнэй үүлтэрhээ болодог юм гэжэ мүнөө малшан бүхэн, худөөгэй хүн бүхэн ойлгодог болонхой. Республикымнай колхоз, совхозуудта малай үүлтэр hайжаруулха талаар гушаад онhоо хойшо нилээд ехэ худэлмэри хэгдэhэн байна. Тэрэнэй ашаар хаа хаанагүй hу шэмэ ехэтэй симментал hалтарай мал олошоржо, хонидной бүхыдөө тооной нарин, нарибтар ноohотой болонхой. Тиигэжэ мүнөө колхоз, совхозуудта жэлдээ арайхан гэжэ 300—400 килограмм hу үгэдэг үнеэд, килограмм тойрон шэрүүн ноoho гарадаг хонид үгы. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикымнай ажахынуудта үнеэн бүриhөө дунда дэргээр 1246 килограмм hүн, хонин бүриhөө 2,3 килограмм ноohон абтаhан байна.

Теэд энэмнай мүнөө сагай эрилтые хангажа шаданагүй. hүүлэй хэдэн жэлэй туршада үнеэдэймнай hу шэмэ нэгэл хэмдээ байhаар. Хонидойшье ноohон дээшэлнэгүй. Эдэ бүгэдые гансахан тэжээлэй дутамагhаа болоо гахын аргагүй. Гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, аймагуудай партийна, советскэ, худөө ажахын органууд малай үүлтэр саашадань hайжаруулгада анхаралаа hуладхажа, энэ шухала хэрэгэй түлөө олонхи зоотехнигуудшье ороддохоёо болиhон байха юм. Үүлтэртэ үнеэдэй фермэнүүд ямаршье ушар шалтагаангүйгөөр усадхагдаhан байна. Тиигэжэ жэлдээ үнеэн бүриhөө 3—3,5 мянган килограмм hу haадаг фермэнүүд, 4—5 мянган килограмм hу абадаг haалишад үгы боложо, эдэ фермэнүүдhээ hайн үүлтэрэй тугал, буруунууд бусад ажахынуудта худалдагдахаяа болишоо.

Мүн нимэрхүү байдал республикымнай худөө ажахын гол hалбарь болохо хонин ажалда үзэгдэнэ. Нютагай эрхэ байдалда таараха. үбэл, хунгүй бэлшээридэ ябаад, ехэ ноoho, мяха үгэхэ үүлтэрэй хонидгой боложо ушоол шадагданагүй. Колхоз, совхозуудай олонхи хонид hула, муу бэстэй, оройдоо хоёр килограммhаа заа үлүүхэн ноoho үгэдэг байна.

Тиин ашаг шэмэ ехэтэй, сула hайн, томо шэрхи бэстэй малые амяарлан илгажа, тусхай гүүртэ, отарануудые эмхидхэд, тэдэнээ hайнаар эдеэлүүлжэ, харууhалжа, зохихо үүлтэрэй буха, хусын үрэ хэрэглэд, тэндэhээ абтаhан түл түрэсые нарилаар тэмдэглэжэ, үсхэбэрилгэдэ табиха худэлмэри тэсэмгэйгээр саг үргэлжэ ябуулагданагүй. Отара, гүүртэнүүдтэ зоотехническэ тоо бүридхэл тон hула, мууса табигданхай. Ямар үнеэн жэлдээ хэды литр hу үгэнэб, hүнэйнь тоhолиг хэды шэнээн болоноб гэжэ мэдэхын аргагүй. Мүн ямар хонинhоо хэды шэнээн, ямар шанартай ноohон абтааб гэhэн мэдээн байхагүй. Үсхэбэрилгэдэ байhан мал номерлогдонотүй.

Нимэ бирагүй байдалые саашадаа тэсэхын аргагүй. Парти, правительствынгаа мүнөө үедэ худөө ажахын худэлмэрилэгшэдэй үмэнэ табижа байhан эрилтые хангахын тула ойрын жэлнүүдтэ үнеэдэйнгээ hу шэмэ хоёр дахин ехэдхэхэ, хонидойнгоо ноoho эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Энэ гүрэн түрын удха шанартай зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула малаа бардам hайн тэжээлээр хангахын хажуугаар үүлтэрыень hайжаруулха гэжэ үдэр бүри оролдохо саг ерээ. Хэрбээ мүнөө үедэ колхоз, совхозуудта бии болоод байhан холимог үүлтэрэй малда анхарал табингүй, шанарыень саашадань hайжаруулха гэжэ оролдоогүй haa, тэдэнэймнай хойнонхи үень бүри өөдэгүй мал болошохо аюултай бшуу.

Малай үүлтэр hайжаруулха хэрэг түрүүшын эдлжээндэ зоотехнигуудэй нангин үялга мүн. **«Агрономууд болон зоотехнигууд—худөө ажахын үйлэдбэриин технологуудэзшэ, тэдэнэрэй үүргэ промышленностьда инженернүүдэй бэелүүлдэг үүргэдэл адли ехэ байха юм»** гэжэ партийн ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нухэр Л. И. Брежнев КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленум дээрэ хэhэн элидхэл соогоо онсолон тэмдэглэhэн байна.

Республикымнай колхоз, совхозуудта 390 зоотехник ажаллана. Энэмнай айхабтар ехэ хүсэн. Колхоз бүхэндэ 2—3, совхоз бүридэ 4—5 зоотехник хүртэнэ. Зорилгоюуб гэхэдэ, энэ ехэ хүсэеэ зүбөөр хэрэглэхэ, зоотехнигуудэй үүргэ, харюусалгыень эрид дээшэлүүлхэ тэдэнэрэй эдэбхи үүсхэлыень дэмжэхэ, худэлмэридэнь али болохоор туhалха хэрэгтэй.

Үүлтэр hайжаруулха худэлмэрие гуримшуулхын тула эмхидхэлэй ехэ ехэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэ бологдоно. Эгээн түрүүлэн адууhа малай ашаг шэмынь, шэтнүүрыень, бэсынь тэсэмгэйе харалсажа, бонитировко хэжэ илгаха, бултыень номерлохэ тон шухала. Үсхэбэрилгэдэ, үлөогдэхэ тугал, буруунуудые илангаяа наринаар шэлэжэ абаад, hайнаар түлжүүлхэ гэжэ оролдохо. hайн үүлтэрэй малые амяарлан илгажа, үүлтэртэ фермэнүүдые эмхидхэхэ. Буряадай нарин ноohото хониной үүлтэр бии болгоходо зохихоор томо шамбай бэстэй, удэн ута аад, hайн шанартай ноohотой хонидые амяарлажа, тусхай отарануудые эмхидхэжэ, тэндэ племенной худэлмэри оролдосотой ябуулха эрилтэ табигдана. Ашаг шэмэ ехэтэй малые онсолон тодорхойлжо, үйлэдбэриин управлени бүхэндэ гүрэнэй племенной дэбтэртэ бэшэхэ, тиимэ малые олонинтэй харуулха выставкэнүүдые эмхидхэхэ саг ерээ.

Энэ ехэ худэлмэриие амжалтатайгаар бэелүүлхэдээ, ветеринарна мэргэжэлтэд тад ондоогоор ажаллаа эмхидхэхэ, үүлтэр hайжаруулгада хэрэглэгдэхэ сагаа мини алдахагүй ёнотой. Тиихэ зуураа энэ худэлмэридэ haалишад, хонишод болон бүхы малшадые элсүүлхэ, тэдэнэрэй дунда hуралсал эмхидхэхэ болоно. Шадабаритай бэрхэ туhалагшадаар лэ олон зоотехник үүргэеэ хүсэдоор дүүргэжэ шадаха байна.

Искусственна үрэжүүлгые хаа хаанагүй hайжаруулангүй, племенной худэлмэри гуримшуулхын аргагүй. Тиимэhээ фермэ бүхэндэ искусственна үрэжүүлгын пункт зоотехническэ эрилтын ёноор түхеэрхэ, эдэбхитэй бэрхэ хүнүүдые техникүрэжүүлэгшэдээр hургаха эрилтэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда табигдана.

Үхэр, хонин, гахай, адуу мориной үүлтэр hайжаруулжа, тэдэнээ тэжээлээр хүсэд хангажа шадаал haa, мяха, hу, ноoho абалгаяа саашадаа эрид дээшэлүүлжэ, эдэ продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбөө ажахы бүхэнэй амжалтатайгаар дүүргэхэ байhаниинь дамжаггүй. Энэмнай партийн ЦК-гай мартын Пленумэй шийдхэбэриие хүсэндэнь хүргэхэ бодото алхам мүн.

Үлтэрэй ажахынуудай ШЭНЖЭЛЭЭ

ГАЗАР УhАЛАЛГАЯА ХУРДАДХАЯЛ

АПРЕЛИИН түрүүшын 10 хоногто ехээр дулаарhан аад, hүүлшын үдэрнүүдтэ хүйтэрhэн байна. Тиигэбэшье газарай хүрьhэн гэдэжэ, хабарай тарилгын худэлмэри хэхэ халуун хаha ерээ.

Хуурай hалхяар үлеэжэ, хүрьhэнэй шиг нойто түргэнөөр хатаажа байна. Шиг орохо хэбэргүй.

Республикын ажахынууд энэ хабартаа тарилгын урда тээ 44,6 мянган гектар тарялан уhалуурийн системэhээ, насосно станцинуудhаа ундалуулха түсэбтэй. Мүн 115,7 мянган гектар сабшалан уhалагдаха байна.

Энэ ехэ худэлмэриие хаha сагтань хэхын тула нилээд ехэ хүсэн хэрэгтэй. Тарялангые 10—12 үдэрэй гуршада уhалжа дүүргэхын тула үдэр бүри 2200—2500 хунние элсүүлхэ, hубаг ханааб татахын тэдылэ 200—220 трактор табиха хэрэгтэй болоно.

РЕСПУБЛИКЫН АЖАХЫНУУДАЙ ГАЗАРАА ХЭР УhАЛЖА БАЙhАН ТУХАЙ

1965 оной апрелиин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагуудаа	Ханаабаар уhалагдаhаниинь: тарялан	Ханаабаар уhалагдаhаниинь: сабшалан	Насосно станциар уhалагдаhаниинь: тарялан	Насосно станциар уhалагдаhаниинь: сабшалан
Бэшүүрэй	8	16	49	46
Зэдын	36	23	4	24
Яруунын	—	18	—	—
Загарайн	11	12	15	32
Хяагтын	19	9	—	72
Мухар-Шэбэрэй	5	16	—	—
Улаан-Удын	—	—	—	—
Сэлэнгын	—	3	—	—
Хорийн	—	6	—	—
Республикын туршалгын станци	3	4	—	—
Баргажанай	—	—	—	7

Энэ мэдээн дээрэhээ харахада олохон ажахынуудаа газараа уhалжа эхилхэ гэжэ яаранагүй, захалhаншье газарта горитой хүсэн табигдаагүй байhаар. Нимэ ушарhаа боложо, республика дотор тарялан уhалха түсэб миил 8 процент, сабшалан—9 процент дүүргэгдээд байнхай.

Уhа бүлэдэг станцинууд ажахынуудаар, фермэ дээгүүр мини хэбтэжэ байна. Мүнөө үедэ бүхы станцинуудай оройдоол 17 процентнь худэлгэгдэнэ.

Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, аймагуудай үйлэдбэриин управлениинүүд нимэрхүү байдалтай эбсэшэhэниинь гэмшэлтэй. Мухар-Шэбэрэй, Хорийн, Сэлэнгын, Улаан-Удын аймагуудай ажахынууд 10—15 бүлүүр станцитай байгаад, нэгыеньшье худэлгөөгүй hууhаар. Теэд заатагүй уhалагдахаар газар эдэ аймагуудта ехэ бии ха юм. Зэдэ, Сүхэ, Сэлэнгэ, Удэ, Хүрбэ, Баргажан мүрэнүүдэй, хэдэн олон нуурнуудай уhа хүсэд хэрэглэхэ саг ерээ.

Республикын баруун урдахи аймагуудта газар уhалалга баhал аали нобшоор ябуулагдана. Илангаяа Торийн совхозойхид яаранагүй. Эндэ 838 гектар тарялан ундалуулагдаха аад, мүнөө миил 198 гектарынь ундалуулагдана. Нарин, Алцаг голнуудаар, мүн Лээдэ-Торидо газар уhалжа ябаhан хунууд усоон, энэ худэлмэри саг үргэлжэ гэдэргэ татагдана.

Зэдын Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо Гэгээтэ горхоной уhаар 700 га сабшалан ундалуулжа болохо, теэд тэндэхид газараа уhалжа захалаагүй hууhаар. Угайдхадаа энэ сабшалангынь аймагай, колхозой центрhээ холо бэшэ юм. Районой нөёд, үйлэдбэриин управлени, КПСС-эй болон комсомолой райкомууд, уhалуурийн системэнүүдэй управлени эдэ бүгэдые мэдэжэ, хаража байгаад, орой хэмжээ абанагүй.

Сэлэнгын Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо Зүүн-Тохойн сабшалан луговод Ефимовэй звенодо даалгагданхай. Эндэ 80 гектар сабшалан апрелиин 20 хүрэтэр уhалжа дүүргэхээр байhан. Зүгөөр энэ сабшалан дээрэ байhан отарые нүүлгэхэ гэхэдэнь, малайнь зуhалан бэлэн бэшэ байшоо.

Тиихэдэ уhалагдаhан газарайнгаа шиг алдажархихагүйе оролдохо болоно. Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо Базино гэжэ газарта 200-гаад гектар кукурузын поли бүлүүр станциин хүсоор уhалагдажа эхилhээр үнэ болоо. Теэд уhалhанайнгаа удаа эндэ ямаршье элдүүрилгэ хээгүй байhаар.

Онохойн совхоздо Үнэгэтэйн уhалуурийн системэhээ мини урадхуулаад уhалха газарые ДДИ-45 түхэлэй сурилдэг машинаар ундалуулжа байха юм. Участогуудай гидротехнигүүд уhалуурийн техникэ зүбөөр хэрэглэхэ тушаа бодото хэмжээ абанагүй, уhалагдажа байhан газар дээгүүр саг үргэлжэ ябанагүй бшуу.

Газар уhалха худэлмэридэ дутагдалнууд яhала бии. Зарим ажахынуудта газар уhалагшадай гол ба нэмэлтэ түдөөhэн хүсэд тодорхойлогдоогүй, уhалуурийн бүраадаа гаргаха зэмсэг бэлдэгдээгүй, ремнэ сабхи хэмор, мүн уhалуурийн хэрэгтэй техникэ хубаариржа үгэхэ асуудал шидхэгдээгүй байна.

Аймагуудай партийна, советскэ, худөө ажахын органууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, уhалуурийн системэнүүдэй управлениинүүдэй мэргэжэлтэд эдэ үдэрнүүдтэ газар уhалха ажалда үргэн олон худэлмэришэдые, колхозчинууде, алба хаагшадые элсүүлхэ ушартай. Тарялан, сабшалангаа хүсэд hайнаар уhалжа, КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ эohэдынгөө хубитые оруулаял.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ ДЭ

МОСКВА. (ТАСС). РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй зседани hаяхан болоо. Горитойхон боложо ябаhан багашуулые хүмүүжүүлхэ талаар Краснодарай хизаарай нютагай Советүүдэй худэлмэри тухай асуудал хаража үзэгдөө.

Энэ асуудалда хизаар дотор hүүлэй үедэ ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Залуушуулые хүмүүжүүлхэ тухай олон Советүүдэй сессинүүд дээрэ, тэдэнэй гүйсэдкомуудай заседаниинүүд дээрэ ходоодоо хэлсэгдэдэг болоо. Юрэнхы эрдэм шудалхатай, политическэ болон профессиональна бэлэдхэл дээшэлүүлхэтэй хамта худөө ажахын мэргэжэл шадабарида hураха hургуулинууд худөөгэй залуушуулда зорюулагдажа, хизаарай хэдэ хэдэн районуудта эмхидхэгдэнхэй. Эдэ hургуулинуудые дүүргэhэн залуушуулда худөө ажахын үйлэдбэриин мастерай нэрэ зэргэ олгогдоод, салин хуhэнэниинь арбан процентээр дээшэлүүлэгдэдэг. Хизаар дотор байгуулагдаhан 90 гаран нимэ hургуулида 27 мянга гаран хүн hурана. Залуушуулые коммунис ёноор хүмүүжүүлгэдэ hургуулиин, бүлын болон олониитын дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ зорилгонууд Крымскэ районой бүхы сельскэ Советүүдтэ, Усть-Лабинска, Кавказска болон бусад районуудай олон сельсоветүүдтэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байна.

Гэбэшье үшөө олон юумэ хэгдээгүй байhаар. Багашуулай харуулhагүй байлгые болон хуулиин наha гүйсөөгүйшүүлэй ёно гурим эблэлгые зайсуулха талаар хэгдэхэ худэлмэридэ олон горитой дутуу дунданууд үшөө бии. Тэдэнние зайсуулха хэмжээнүүд Россин Федерациин Верховно Советэй Президиумэй баталан абаhан тогтоолоор тодорхойлогдоhон байна.

Врачнууд, багшанар, артистнууд болон соёл культурын худэлмэрилэгшэдтэ РСФСР-эй хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо тухай, хэдэ хэдэн хүнүүдые РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай, мүн хаража үзэгдэhэн бусад асуудалнуудаар РСФСР-эй Верховно Советэй Президиум тогтоолнуудые баталан абаа.

Москвагай телевизионно амаршалга

ВЛАДИВОСТОК, апрелиин 25. (ТАСС). Газарые тойрон добшадаг «Молния-1» гэжэ хэмэл одые хэрэглэн, Москваhаа Владивостогто түрүүшын телевизионно дамжуулга мүнөөдэр туршажа үзэхын тулада сэхээр бэелүүлэгдэбэ.

Номгон далай дээрэхи городой ажалшадта Москвагай амаршалгые дамжуулhан центральна телевидениин диктор В. Балашовае сэнхир хүхэ экран дээрэ эндэхи хүн зон хараба.

БАЯСХАЛАНТА ОРШОН БАЙДАЛДА

Оперо болон баледэй театрай ордон соо ВЛКСМ-эй Улаан-Удын горкомой баяр ёнололой пленум эндэ үсэгэлдэр удэшэ болобо.

Буряадай нинсэлэлэй мүнөө үеын ажабайдал тухай, тэрэнэй түрүү хүнүүд тухай, комсомолшууд болон залуушуулай ажал хэрэг тухай элидхэл уран hайханай оршон байдалда комсомолой горкомой нэгэдэхи секретарь Владимир Цыбикдоржиев хэбэ.

Городой эрхим организациннуудта, түрүү комсомолшуудта комсомолой обкомой, горкомой дамжуулгын Улаан тугууд, Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаба. Тэдэнэй дунда ЛВРЗ-гэй, 834-дэхи мостпоездын, мяханай комбинадай организациннууд оролсоно.

Урданай комсомолшуудай зүгhөө Н. И. Мункоев үгэ хэлэбэ. Удаань КПСС-эй горкомой секретарь В. Г. Бирюков пленумдэ хабаадагшадые амаршалба.

Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой түрүү луговодууд Б. Ангрускаев, Б. Хорёнов гэгшэд сабшалан уhалжа байна.
В. МИХАЙЛОВАЙ фото.

Улаан-Удын комсомолой организациин 45 жэлэй ойдо

ДАЙШАЛХЫ АЛДАРТА ЗАМ

...hан жэлэй урда партийна организацийн Армиин политотделэр мүнөө ород (тихэдэ Дворянуу-hайнан дотор го-ско организациин болоо hэн. Энэ ...ин манай Улаан-комсомолой организа-...дэр болон мүнхэ-...дэ хүшэр саг бай-...шэлэн кадедүү-..., эсернүүдэй, бу-...ртинуудай харша ...олой худалмэридэ ...аг hэн. Совет за-саг бэхижүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха тэмсэлhээ залуушуулые hамааруулхын тулада тэдэнэр элдэб эсын хорото ябуулгануудые хэдэг байгаа. Гэбэшье залуушуул комсомолые даган, тэрэнэй отрядуудта шударгыгаар ородог hэн.

Городой комсомолой гол түбынь хадаа тиихэдэ түмэр замай комсомолой ячейкэ байhан юм. Партийна организациин хүтэлбэри доро комсомолой организаци үдэрhөө үдэртэ улам бэхижэжэ, худэржээжэ захалаа. Сагаантаниие даран илаха, арадай ажахые hэргээн бодхоохо, нюдарган баяшуулые усадхаха тэмсэлдэ эдэбхитэй шударгыгаар хам оролсожо, өөhэдынгөө хубитые ехээр оруулhан түүхэтэй.

Тэрэ үедэ городой комсомолой бэелүүлhэн гайхамшагта хэрэг үйлэнь Буряадай комсомолой түүхэдэ толотомо хуудаhанууд болон бэшэгдэнхэй.

ЛВРЗ, мяханай комбинат, механлит болон бусад олон томо томо заводууд городой комсомолой халуун хабаадалгатайгаар бодоhон барилганууд. Худөө ажахые хамтын ажалай замда оруулха, тэрэниие саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ али зэргын ехэ хубита оруулагдаа гэшэб! Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үеые абаад үзыт. Хэдэн олон мянган комсомолшууд болон залуушуул Эхэ ороноо хамгаалхаяа жагсаhан түүхэтэй.

Городой комсомолой организаци өөрынгөө 45 жэлэй ойе ажалай эрхим бэлэгүүдээр үгтаба. Ажалай вахтада жагсаhан комсомолшууд эрхим амжалтануудые түйлаба. ЛВРЗ-гэй комсомолшууд түсэбhөө гадуур нэгэ теплоход, нэгэ вагон бүтээн гаргаба. Мебель болон модо болбосоруулгын комбинадай залуушуулай дархалhан зүйлнүүд онсо шалгарна.

Ойрохон зуура городой комсомолшууд 160 тонно хаядаhан түмэр тудэгэ суглуулаа. Тиимэ түмэрhөө Улаан-Удын комсомолой 45 жэлэй ойн нэрэмжэтэ нэгэ теплоход бүтээгдээ. hайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мурысөөнэй дүнгөөр ЛВРЗ-гэй, мяханай комбинадай, 834-дэхи мостпоездын, 8-дахи автотранспортын ажахын комсомолзалуушуулай коллективүүд городой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ.

hайндэрэй урда тээ предприяти, hургуулинууд дээгүүр хорёод оной үеын комсомолшуудтай уулзалганууд боложо, түрүүшын комсомолшууд тэрэ үе сагай хүндэ хүшэр байдалда хэhэн бүтээhэн ажал хэрэг тухайгаа мүнөө үеын залуушуулда тон hонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэhэн байна. Тематическа вечернүүд эмхидхэгдээ, кинофестиваль үнгэргэгдөө.

hайндэртэ болдэжэ байhан хугаа...

В. ЦЫБИКДОРЖИЕВ,
ВЛКСМ-эй Улаан-Удын горкомой нэгэдэхи секретарь.

БОДОТО ХЭРЭГЭЭР ХАРЮУЛХААР...

(Улаан-Удын районой партийна эдэбхитэдэй суглаанhаа)

Ниислэл хотынгоо хаяа хадхажа hуурижаhан хойноо Улаан-Удын аймагай ажахынууд түб городойнгоо ажалшадые нэн түрүүлэн hү, хартаабха болон овощоор гүйсэд дүүрэн хангаха гол уялгатай. Ушар иимэhээ КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй дүнгүүд ба районой партийна организацийн зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэhэн партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ хэлэгдэhэн зүйлнүүдтэ гол анхаралаа хандуулба.

Түс асуудалаар партийн райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Иринчеев** элидхэл хэбэ. Тиихэдээ аймагай ажахынууд мүнөө үедэ ямар байдалтай, мартын Пленумэй табиhан зорилгонуудые бэлүүлхын түлөө юу бүтээхэ байhан тухайнь онсо анхарба. Hүүлэй арбан жэлэй туршада орооно, хартаабха болон овощой валовой ургаса абаха талаар нилээд дабшалта хэhэншье hаа, тэрэниень гектар бүридэ хүбаахада hүрхэй hайн амжалта түйлаа гэхын аргагүй. 1964 оной дүн хаража үзэхэдэ гектар бүриhөө дунда зэргээр 9,7 центнер орооно, 46,2 центнер хартаабха, 123 центнер овощ хуряажа абаhан жэшээтэй.

Энэ ушар юу гэршэлнэб гэхэдэ, таряалангаа мэргэжэл мүутайгаар ашаглаhанай гэм болоно. Нэгэ эрхэ байдалда байhан Ивалгын туршалга үйлэдбэриин ажахы Кировэй нэрэмжэтэ колхоз хоёрые зэрэгэшүүлэн харахада тад ондоо үрэ дүн түйлана ха юм. Кировэй нэрэмжэтэ артелиин таяалангай ургаса илвалгынхидай хаананьшье хүрэнэгүй. Үшөө нэгэ ондоо жэшээ. «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозууд овощ тарилгаhаа нёдондо 50—60 мянган түхэриг эсэбэр олзо оруулаад байхадань, «Дружба» колхоз энэ hалбари эрхилхэдээ, 17,2 мянган түхэригэй гарза ганда унаа. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Искра» колхозууд баhал нимэрхүү байдалтай. Хэн оролдоноб, тэрэл амжалта түйлана, хэн ёно тэдысэ хандаhаб, тэрэ хадаа колхозоо хохидолдо оруулна.

Мал үсхэбэрилгэ, тэрэнэй ашаг нэмэ арьбадхалга дээрэ дутагдалнууд бүршье hаа элбэг. Hүүлэй табан жэлэй туршада үхэрэй тоо толгой оройдоол 6 шахуу процент нэмээ, тиихэдэнь хонид 4,1 процентээр хороо. Мал ажал шадабариг үйгөөр эрхилhэн ушарhаа болоко, эндэхи ажахынууд гансал энэ hалбарида 609 мянган түхэригэй (тэрэ тоодо hү абалгада 242 мянган түхэригэй) үлүү ехэ гарза хэбэ бшуу.

Партийн ЦК-гай мартын түүхэтэ Пленумэй удха шанар хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэдэ бодотоор нүлооржэ эхилээ. Колхозуудые гээгдэлhээнь гаргаха хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ захалаа. Үргэн олон колхозшууудай эдэбхи үүсхэл хүсэн түгэлдэрөөр эршэдэжэ байна. Партийна организацинуд, колхозой правленинүүд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдшье хадаа али бүхы арга боломкоёо хүргэлтын хэрэгтэ ажалшадаа элсүүлхын тулада ашатай туhатай хэрэг бүтээжэ байhан үетэй.

— Колхозоймнай hаалиин дурбэн фермэ бүлтадаа hү hааха, гүрэндэ худалдаха кварталай түсэб үлүүлэн дүүргээ. Нёдондоной энэ үсынхитэй сасуулбал, hу абалга 1,5 дахин ехэ болоо. Hу тушаалгаар хахад жэлэй түсэб июниин 1-дэ, жэлэй түсэб хоёр hараар урид дүүргэхэ зорилготойгоор hаали дээрэ худалдэг малшаднай хүдэлнэ,—гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Кожевников** суглаанда элидхэбэ.

«Маяк» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Чистяков** гахай яажа ашаг олзотойгоор үсхэбэрилдэг болоhон дүй дуршэл тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ. Мүнөө жэлдэ 1800 центнер гахайн мяха абажа, 1600 центнерынь гүрэндэ тушааха түсэбтэй. 1970 ондо таба мянган центнер гахайн мяха абадаг болохо гол шэглэлтэйгээр тус колхоз ажалаа эрхилжэ байна.

— Энэ тэмсэлдэмнай «Сельхозтехникын» отделени hаад түбэг татана. Гахаймчай фермые ушөө нёдондо тэдэнэр дуурhан оньhожоруулха уялгатай байhан аад, үгэдөө хүрөөгүй. Мүнөөшье унжагайруулна,—гэжэ нүхэр Кожевников эрилтэ табиба.

— Зүбөөр тодорхойлhон ажалай нэмэлтэ түлбэри ажахые бэхижүүлгэдэ ехэ hайн нүлөө үзүүлнэ. Худалмэришэдэй хүсэлэл ороддолго, урагшаа эрмэлэлгэ улам эршэдэнэ. Бидэ түсэбhөө гадуур продукцин худалмэришэдэй үйлэдбэрилөөд байхадань бодо бэеэрнь hу, тугал, хурьга, мүн мүнгэ нэмэлтэ түлбэри болгон үгэдэг болоhойбди. Энэнэй ашаар мүнөө малшадые, иланганаа hаалишадые оложо ядахаяа болёобди. Манда аяар 120 hаалишад худалнэ ха юм,—гэжэ Ивалгын туршалгаүйлэдбэриин ажахын директор нүхэр Плотников тэмдэглэбэ.

Үбhэ тэжээлгүй hаа, мал үсхэбэрилхэ, тэрэнэй ашаг нэмые дээшэлүүлхэнь тон бэрхэтэй. Сабшалан hайжаруулжа, ургасынь улам дээшэлүүлхэ талаар ямар худалмэри эмхидхэжэ байhан туршаагаа «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Архинчеев** өөрынгөө үгэ дотор тогтобо.

— Хэрбээ нёдондо 1870 гектар уhанай сабшалан луговодуудай найман звенодо даалгаhан байгаа hаа, мүнөө иимэ звенонуудай тоое хоёр дахин олошоруулаабди. Тиихэдээ тэдэнэймнай даажа абаhан газарай хэмжээн хоёр дахин доошоо оробо бшуу. Нёдондо 350 гектарта үтэг хэгдээ hэн, мүнөө хабартаа 150 гектар, намартаа үшөө 300 гектар сабшалан шэбхэжүүлэгдэхээр хараалагдана,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Худөө ажахын мэргэжэлтэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ, тэдэниие зүб ёhоор, гол ажал дээрэнь худолгэхэ шухала болоhон тушаа үйлэдбэриин управленийн главна зоотехник нүхэр **Черниговский**, саг үргэлжын техник-үрэжүүлэгшэнэртэй болохо, тэдэниие удаан болзорой курсада hургажа, мэргэжэл шадабариинь улам дээшэлүүлхэ шухала болоо гэжэ гүрэнэй племенной станциин худалмэрилэгшэ нүхэр **Тарасов** дурадхаба.

Районой партийна эдэбхитэдэй суглаанай худалмэридэ КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүндэ кандидат, республикын Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр **Дубровский** хабаадалсаба.

Г. ЦЫРЕТОРОВ,
манай тусхай корр.

Ниитынгээ малые тураажа зүдэрөөнгүй, тобир тарган зандань ондо оруулхын тулд... най аймагай «Победа» колхозой малшад ехэ оролдолго гаргаба. Энэ колхоздо hайнаар... байдаг хүнүүд олон. Артелиин түрүү малшадай нэгэн Цырен Дугарович Гончиков үнэр... тугалнуудые харууhалжа, hайн амжалта түйлаа. Тэрэнэй даажа байдаг тугалнууд... тус тустаа 600—700 граммаар нэмээгдэжэ байгаа юм. Зураг дээрэ: тугалшан Ц. Го...

Ф. СОРОКИН...

Пленумэй шиидхэбэринүүдые шуд...

Ивалга тосхондохи кондитерска фабрикын улаан булан дотор партийна эхин организацинуудай секретарьнар, агитаторнууд болон пропагандистнуудаи семинар үнгэргэгдэбэ. Тэндэ Ивалгын туршалга-үйлэдэриин ажахын, тэрэнэй отделенинүүдэй, дунда hургуулиин, «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозуудай түлөөлэгшэд уригдаба.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй дүнгөөр лектор нүхэр Полякова, уласхооронды байдалаар лектор нүхэр Кузичев гэгшэд лекциүүдые уншаhан байна. Удаань ниитэ-политическэ хүдэлмэри ударидан ябуулха талаар дүй дүршэлөө андалдаба. Өөhэдынгөө хүдэлмэриин дүн дуршэл тухай нүхэд Бальбуров (хүдөө ажахын туршалгын станци), Этингов (Ивалгын дунда hургуули), Нигулимов (совхозой 4-дэхи отделени) гэ... нарта хабаадагшад...

Хабарай тарилгын... шадай дунда ниитэ... жын хүдэлмэриие... хэн ябуулха асуудал... партийн райкомой... ба агитацийн таhар... нүхэр Манзарова зэ...

Н. НИ...
Улаан-Удын айма...

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААНУУД

ХЯАГТА. Эндэ аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан болобо. Тус суглаанда хабаадагшад партийн райкомой секретарь нүхэр Шишмаревой хэhэн КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй дүнгүүд болон районой партийна организацийн зорилгонууд тухай элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Ехэ-Нугын совхозой hаалиин фермые даагша нүхэр Фасхутдинов, Погранична совхозой парткомой секретарь нүхэр Очиров. Хяагтын совхозой директор нүхэр Афанасьев болон бусад элидхэл тушаа үгэ хэлэбэ. Тэдэнэр өөhэдынгөө үгые гол түлөб тэжээлэй бата бэхи үндэhэ hүури табиха, хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньhожоруулха асуудалнуудта зорюулба.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй тодорхойлhон хэмжээ ябуулануудые нэгэн дуугаар hайшааба.

* * *

МУХАР-ШЭБЭР. Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан эндэ зарлагдажа, тэндэ КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй дүнгүүд, аймагай партийна организацийн зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэндэ табигдаа. Тус асуудалаар үйлэдбэриин управленийн начальник нүхэр Хороших элидхэбэ.

Суглаанда хабаадагшад аймагай хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар шэнэ зорилгонуудые хараалhан тогтоол баталан абаа.

* * *

КАБАНСК. Эндэхи Культурын байшанда аймагай совхозуудай, предприяти болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, партийна организацинуудай секретарьнар болон бусад олон нүхэд районой партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадажаар сугларба. Энэ суглаан дээрэ партийн райкомой нэгэдэхи секретарь Б. И. Титов КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, аймагай партийна организацийн бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэбэ.

Аймагайнгаа хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар тон hонирохолтой, бодото хөөрэлдөөн болобо. Дутуу дунданууд тушаа шүүмжэлэлшье яhала болоо. Кабанскын совхозой 3-дахи отделениие эрхилэгшэ Г. М. Воронин тэндэхи ажалшадай эдэбхи үүсхэлэй улам үргэдэжэ байhаниие тоо баримтаар гэршэлбэ. Тус отделени мал ажалай продуктнуудые гүйцэдэ худалдаха түрүүшын кварталай түсэб бултаарнь дүүргэhэн байна. Нугаhа үсхэбэрилгэ тушаа мүн онсо тогтобо. Энэ жэлдэ нугаhанай 150 мянган дальбараа дэгжэхэ түсэбтэй аад, тэрэнэс мүнөө 100 мянганда хүргөөд байна. Түсэб дээрэ үшөө 50 мянган дальбараа дэгжэхэ аргатай байhанаа мэдүүлбэ.

Байгалай совхозой hаалишан М. П. Никоновагай суглаан дээрэ хэлсhэн үгэ бултаниие ехэ hонирхуулба. Сабшалан hайжаруулха, шэнэ газар ашаглаха асуудалнуудта С. А. Залуцкий (Байгалай совхоз), А. А. Данько (үйлэдбэриин управлени) болон бусад онсо тогтобо.

БУРЯАД УНЭН
2-дохи нюур.
1965 оной апрелиин 27.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэри хүсэндэнь хүргэе!

ШЭНЭ ДОЛГЁОР ТАРЯАН МИРАЛ...

Севооборот наринаар баримталха саг ерээ

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленум дээрэ худөө ажахые саашань хүгжоохэ талаар зайлашагүй шухала зорилгонууд хараалагдаhан байна. Эдэнэй нэгэниинь гэхэдэ, эдлүүрилдэг бүхы газар таряалангаа зүбөөр ашаглаха, худөө ажахын бүхы ургамлуудые агрономическа эрилтын ёhоор hэлгүүлэн тариха, тиигэжэ ургасыень эрид дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха зорилго болоно.

Республикымнай олохон ажахынуудта севооборотой гурим hүүлэй хэдэн жэлэй туршада хүлисэшагүйгоор хазагайруулагдаhан байна. Энэнhээ урид бүхы тарилга дээрэ нэбтэрүүлэгдэhэн севооборот баян ургаса абаха мүнөөдэрэй эрилтэдэ харюусанагүй гэжэ зарим агрономууд тоолодог. Энэмнай тон бүтэхэгүй ябадал болоно. Севооборотой хэды шэнэлэн аша туhатай байдагыень Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» болон «Путь Ленина» колхозуудай жэшээ дээрэhээ харуулая.

Заганай колхоз 1959 онhоо хойшо севооборот наринаар баримтална. Энэнэй ашаар бүхы нолинь зүбөөр ашаглагдадаг, орооно таряанайнь ургаса hайн байдаг. Жишээнь, 1964 ондо бүхы таряалангайнгаа гектар бүриhөө 13,7 центнер орооно суглуулhан гэхэ гү, али хахалагдадаг бүхы газарhаань гектарай дунда зэргээр 9,4 центнер абтаhан болоно бшуу. Тиихэдэ худөө ажахын эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 45,27 центнер hу, 20,73 центнер мяхан (амидын шэгнүүр) абтаhан.

1965 оной январиин 1-нэй байдалаар энэ колхоздо эдлүүриин газарайнь 100 гектар бүхэндэ 9,4 толгой эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо 3,1 үнеэн байhан.

Харин тиихэдэ хуршэ «Путь Ленина» колхоздонь хараалагдаhан севооборот бодото дээрэ үйлэдбэридөө нэбтэрүүлэгдээгүй байшоо. Эндэ газар таряалангай хэды шэнээн ашаг үрэжэлтэй байhаниие тайлбарилhан ямаршье тэмдэглэл үгы. Севооборотой гуримаар тарилга хэдэг полинуудтань агротехническэ паспортшье үгы байhаар.

Тус колхоз бүхыдөө 6780 гектар эдлүүриин газартай юм. Тэрэ тоодо хахалагдадаг газарынь 3127 гектар болодог. 1964 ондо бүхы таряалан дээрэhээнь гектарай дунда зэргээр 13,4 центнер орооhон суглуулагдаhан гэхэ гү, али хахалагдадаг бүхы газарайнь гектар бүриhөө 8 центнер хуряагдаhан. Эдлүүриинь газарай 100 гектар бүридэ 33,0 центнер hу, 18,5 центнер мяха (амидын шэгнүүр) абтаhан.

1965 оной январиин 1-нэй байдалаар энэ ажахын эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 8,9 толгой эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо 2,8 үнеэн тудана.

Ажалда хабаадаhан нэгэ хүндэ — Заганай колхоздо—үдэрэй 3,6 түхэриг, «Путь Ленина» колхоздо 2,17 түхэриг мүнгэн түлбэри үгдэдэг.

Дээрэ дурдагдаhан жишээ юу харуулнаб гэхэдэ, севооборот зүбөөр хэрэглэдэг Заганай колхоздо «Путь Ленина» колхозойхидо орходоо абаhан бүхы продукциниь хэмжээн нилээд дээгүүр, ажалта үдэрыньшье үнэтэйгөөр түлэгдэнэ.

Гэбэшье, республикымнай олохон ажахынууд газар таряалангаа агрономическа эрилтын ёhоор зүбөөр ашагланагүй. Жишээнь, 1959—1964 онуудай туршада 48 колхоз, совхозуудта бүхы газараа зүбөөр хүбаарилан ашаглаха севооборот хараалагдаhан юм. Тэд hаяхан шалгажа үзэхэдэ, энэнь ороойдоол 25 ажахыда баримталагдажа байhан нэрэтэй. Эндэ бага ехэшье hаань шэнэ газар хахална, севооборот зүбөөр хэрэглэгдэнэ. Харин тиихэдэ бусад колхоз, совхозуудта газарынь муугаар эдлүүрилэгдэнэ, зарим участогуудынь ашаглагдангүй миинтэ хаягдашана, севооборотой гурим наринаар сахигданагүй. Тарилга хэгдээгүй үлэhэн газартал паар хахалагдашана.

Манай ороной туршалгын станциинуудай хэдэн жэлэй хугасаа соо ябуулагдаhан ажалай дүн согсолон харахада, севооборот ... hэн ажахынуудай таряа... хоёр дахин ехэ ороо... дана. Тиихэдээ агротех... жүүлгэ хүсөөөр хэрэ... шье гуримгүйгөөр а... газарта орходоо тэнцэ... хин ехэ ургаса абтаа...

Газар таряаламнай ... дэшэгүй ехэ баялиг б... иимэhээ хүдөө ажахы... дые элбэг, дэлбэгээр а... тула эдлүүриин бүхы ... бөөр ашаглаха, газа... эзэн ёноор хандаха ... хыдаа севооборот зүбө... хэ гэшэ хүдөө ажахы... тэдэй, таряашадай ... лоно.

А. ...
газар эсхэмжэ...
экспедицийн ...

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ПАТРИОТИЧЕСКА ХҮДЭЛӨӨН

—«Үнэтэ юhэн часай түлөө» гэhэн патриотическа хүдэлөөниие Хапойл элохон промышленна предприятинууд дэмжэбэ. Металлургическа комбинадай Тхай Игуеной хүтэлбэрилдэг гагнуурчадай бригадын үүсхэлээр эхилhэн хүдэлөөндэ хабаадагшад фронтдо онohон нүхэдэйнгөө хэдэг хүдэлмэри дүүргэхын тула үдэр бүхэндэ юhэн час ажаллаха гэhэн үлгэ абана.

Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлhээ Эхэ ороноо аршалан хамгаалха, ороной гоо талын социалис хубие бэхижүүлхэ, хамгаалха, урда хубиень сүлоолхэ, өөрынгөө ороо нютагые нэгэдүүлхэ гэжэ Вьетнамай хүдэлмэришэн ангиин шиидэнги байhые энэ патриотическа хүдэлөөндэ хүдэлмэриндэй олоороо хабаадалга гэршэлэн харуулна гэжэ «Нян зан» газетэ бэшэнэ.

АЮУЛГҮЙ БАЙХА НАЙДАБАРИ

Хани барисаан, харилсан туhалалсалга, дайнай hүүлэй үедэхи харилсаа холбоон тухай польско-советскэ договор баталhаhаа хойшо 20 жэл гүйсэhэнтэй дашарамдуулагдан, Польшын Забже хотодо баярай суглаан hаяхан болобо. Шэнэ договор хадаа Баруун Германиин үнөө нэхэхые эрмэлэдэг хүсэнүүдhээ Польшын хилэнүүдэй аюулгүй байдалые найдамтайгаар аршалан хамгаална гэжэ Польшын хүдэлмэриндэй нэгэдмэл партийн ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, ПОРП-гэй Катовицка воеводско комитедэй нэгэдэхи секретарь Эдвард Герек үгэ хэлэхэдээ, онсолон тэмдэглээ.

Шэнэ польско-советскэ договорые халуунаар hайшааhан резолюци суглаанда хабаадагшад баталан абаа.

СССР-эй ЗАХИЛААР СУДНАНУУД БҮТЭЭГДЭНЭ

Штральзундахи (ГДР) Фолькеверфт» верфийн стапельнуудhаа «Троник» гэжэ загаhа барилгын траулер уhанда табигдаба. Энэ хадаа Советскэ Союзай захилаар бүтээгдэдэг, нимэ түхэл янзын суднануудай 50-дахинь болоно.

СССР ГДР хоёрой хоорондо баталагдаhан хэлсээнэй ёhоор «Фолькверфтын» коллектив мүнөө жэлдэ совет флодто үшөө 22 траулер бүтээхэ.

РРП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

Румынийн хүдэлмэришэдэй партийн ЦК-гай пленум Бухарестдэ болобо. Партийн IV съезд зарлаха тухай, худөө ажахын үйлэдбэриие бүри урмашалтайгаар хүгжоохэ хэмжэнүүд тухай, партийн зэргын үргалта, тэдэнэй состав тухай, кадриуудые нэлэм олохо, бэлдэхэ, дэбшүүлхэ тухай асуудалнуудые пленум зүбшэн хэлсэбэ. Национальна ехэ суглаанай болон арадай Соведуудэй депутадуудай hунгалта хэхэ тухай мэдээсэл баhа зүбшэн хэлсэгдэбэ.

НЭГЭН АДЛИ hАНАЛ БОДОЛТОЙ БАЙБА

ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Янош Петерэй уряалаар ЧССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Вацлав Давид Венгридэ айлшалба.

Хоёр ороной hонирходог асуудалнуудаар, тодорхойлбол, Америкын булимтарагшадай саашануудhаа болжо, Вьетнамда тохёолдоhон байдал, Европодохи аюулгүй байдалай, венгро-чехословацка харилсаа саашань хүгжоохэ асуудалнуудаар министрнүүд hанамжануудаа мэдэлсээ. Аха дүүгэй, хани халуун оршон байдалда болоhон хэлсээнэй үедэ зүбшэгдэhэн асуудалнуудаар хоёр тала аб адли hанамжануудтай байгаа гэжэ онсолон тэмдэглэгдээ.

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ БОЛЗОРhОО УРИД ДҮҮРГЭБЭ

Хэйлунцзян провинциин түбэй город бологшо Харбин хотын 40 гаран промышленна предприятинууд нёдондо жэлэйхидэ орходоо нилээд ехэ продукци гаргаа. Худөө ажахын машинануудай запасной частьнууд, электроаппаратура, саахар, пумаажан бүд гэхэ мэтэ эд бараан бүри олоор гаргагдадаг болоо.

САБШАЛАН, БЭЛШЭЭРИ hАЙЖАРУУЛНА

Сабшалан болон бэлшээриин газар hайжаруулгын hара Болгаридa эхилбэ. Энэ үедэ намагжаhан хотогор газар хатааха, уhалуурийн hубаг, ханаабуудые татаха, мүн мал адуулха бэлшээриин газарые үргэдхэхэ хүдэлмэри газар таряалангай кооперативна ажахынуудай гэшүүд, гүрэнэй ажахынуудай ажалшад хэхэ юм. Орон дотор нэгэ миллион улуутэй гектар талмайтай жэгдэ тала газарай болон хадын бэлшээри, гурбан зуун мянга шахуу гектар сабшалан бии.

ШЭНЭ КИНОФИЛЬМ

«Монгол Арадай Республика» гэжэ документальна үргэн экрантай үнгэтэ фильм хамтаржа зохёон табиха тухай хэлсээндэ совет ба монгол киногой түлөөлэгшэд Улаан-Баатарта гараа табиба. Энэ фильм монгол арадай hайндэр—арадай революциин 45 жэлэй ойдо зорюулагдана.

(ТАСС).

ПОЛЬШЫН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА. Советскэ Союзай захилаар бүтээгдэhэн, 12500 тонно ашаа тээхэ шадалтай «Междуреченск» гэжэ судна Гданьска судоверфhэ уhанда табигдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ судные туршалга.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

Дэкчен хото—КНДР-эй автомобильна промышленностиин түб. Эндэ ЧССР-эй туhаламжаар автомобилиин запчастьнуудые бүтээдэг завод баригдаhан юм. Энэнь хожомоо автомобиль бүтээхэ шэглэлтэй болоо hэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сыны—58» гэжэ ашаанай автомобильнууд захигшадтаа эльгээгдэхэсэ байна.

ЦТАК—АПН-эй фото.

ХАЛУУН ХАhА ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

Ажахынуудта хонидой түл абалга гол түлөб дүүрэжэ байбашье hаа, үшөөл харюусалгатай халуун ажалай хаhа үнгэрөөгүй байна. Юуб гэхэдэ, байгша ондо ажахынууд зарим хонидоо ноябрь, декабрьда үрэжүүлээд, мүнөө хабарай хурьгадые абахань бшуу.

Анаагай совхозой 4-дэхи отделениинхид энэ жэлдэ хонишод Константин Барабанщиков, Дулмажаб Дөржиева гэгшэдэй даадаг эхэ хонидой хоёр отарада хабар түл абахаар үлөөhэн юм. Эдэ үдэрнүүдтэ тэндэ хабарай хурьгад түлэг гаржа захалаа. Отарануд тус тустаа 100—100 хурьгадтай болонхой.

— Мүнөө урин дулаан боложо, нарай хурьгадые ... ха талаар үбэлэйхитэй ... хүнгэн. Тиигэбэшье ... гүйгөөр өөhэдөө түл... най ажалынь нилээд ... салгатайшье байна,— ... шод хөөрэлдэнэ.

Эхэ хонидойнгоо хур... табихагүй, хурьгадаа ... тай байхынь тула ... hэ, зелёнко, минерал... hайса эдюулна, саг саг... на.

Түс отарануд ... соо хамта 1200 хурь... бүрин бүтэнөөр түлжүүл... готой.

В. ШИ...
Хориин аймаг.

ПАРТИЗ...

Советскэ Союзай Герой Евгений Иванович... ский дайнай дүүрэтэр шахуу дайсанай ара та... hан юм. Эрэлхэг энэ чекист Эхэ оронойнгоо ... гатай даалгабари дүүргэн, диверсионно бу... партизан подразделенинүүдые хүтэлбэрилhэн... рим даабаринуудай яажа дүүргэгдэhэн тухай... лэгдэхэ.

Гитлерэй сэрэгүүд 1943 оной апрелиин hүүл багаар Житомир шадар хэhээлтын хэрэгэгы шэрүүн экспедициинүүдые ябуулhан юм. «СС-эй» капитан Фохт Армиин, Гитлерэй алууршан фон Розенбергэй найдамтай хүн—гебитс-комиссар Магес гэгшэд иланганаа ехээр галзуураа бэлэй. Тэдэнэр майн нэгэнэй урдахана өөрынгөө командованида, мүн хүн зондо иигэжэ соносхоhон юм: «Житомирой областьдо нэгэншье партизан үлөөгүй; партизануудта талархагшад хойноhоонь ошохо байха; саашадаа Житомирто амгалан намдуу байха»... Гитлерэй сэрэгүүд хэhээлтынгээ эдэ ябуулгануудые «областиин хүн зондо зорюулhан майн нэгэнэй бэлэгүүд» гэжэ нэрлээ hэн.

Мирковскийн отряд тэрэ үедэ дүрбэн зуу гаран хүнтэй болоод, Овруч шадар байрладаг байгаа. Житомир шадар ажаллажа байhан дайшалхы нюуса бүлэгүүдтэй отрядайхид нягта холбоотой байhан юм. Евгений Мирковский эгээн түрүүн городто добтолхо гэжэ шиидээ hэн Тэрэ добтолгоёо «Майн нэгэнэй бэлэгүүд» гэжэ нэрлээ бэлэй.

Майн нэгэнэй урдахана Житомирто шанга тэhэрэлгэ болоhон юм. Станцида дүтэшэг фашис бронепоезд замhаа халин унаа hэн. Энэ ушар дайсадые ехээр сошордоогоо. Танигдаагүй зоригтойшуул комендантын часай үедэ гебитс-комиссарай өөрэйнь машинаар минэ абаашаа гэжэ Гитлерэй сэрэгэйхид тодоруулhан юм.

Магес ехээр галзуурhан, гэмтэдые дары оложо, хайшан гэжэ тиимэ ушарай тохёолдоhые мүрдэхыень захирhан байгаа. Тиибэшье советскэ патриодуудые бэдэрhэнэйнь дэмы байба, тэдэнэр Житомирhоо гаража ошоhон байгаа.

Иимэ харюусалгатай даалгабари хэндэ даалгахаяа Евгений Иванович зүб тодорхойлhон юм. Дурсагдаhан даалгабари чекистнүүдэй дайшалхы бүлэг дүүргээ бэлэй. Комендантын часай үедэ гебитс-комиссарай машиные Василий Желтов шуран бэрхээр жолоодоhон юм.

«Эхилээбди!»—гэжэ тэрэ үдэртөө Мирковский Москва руу радиогоор мэдээсэ hэн.

«Бэрхэл гээшэт. Үргэлжэлэгты. Танай түсэб дэмжэнэбди»... гэжэ Москва харюусаа бэлэй.

Майн нэгэндэ фашистнуудые шэнэ мэдээсэл сошордуулhан байгаа. Үдэр дунда районно комендатурын байшанда немец хубсаhатай хэдэн офицер ороод, начальнигай кабинет уруу сэхэ ошобо. Фохт Армин урдаhаань бодобо. Стол дээрэ пистолет табяатай. Мэндэшэлдэг ёhоороо гараа үргэхэ гээд, айhандаа бахардашоо.

Офицернүүдэй нэ... рэhээ пистолет абаа... лэгты» гэжэ немец ... намдуугаар дуугарба... хармаанhаа саарhа ... шаниие алаха шиидэ... лэн дээрэ уншаба. ... дуугаржа, хэрэг ... «Айлшад» комендант... раад, газар доро ор... болошоо hэн. Тэ... Николай Кромский, ... симов, Семен Поле... Карапузов, Анатол... Валерий Шаляпин ... саа.

Советскэ тагнуулч... шэнэ ябуулгануу... «Майн нэгэнэй бэлэ... бижа үгөө. Тэрэнэй... шахуу болзорой ... хада тэдэнэр дайсан... сохилто хэhэн юм.

«Голос Волыни» ... рото мэдээсэл тара... гахан газетын реда... то үдэр дунда агаа... hэн. Магес столоо... буудажа алуулхаг... шадаа занаа hэн. «... лицийнхид город со... гүйлдөө. Түрүүш... hүүлээр эгсэ час ... да хоёрдохи тэнэ... телеграфай байша...

...ИНАР ...ЛОБО

...й—23-да Сэлэнгын ...сэдхэх комитет ...поселково Советуу- ... комитедуудэй ту- ... секретарьнарай, ... тahагуудые дааг- ...дэрэй семинар үн- ...КПСС-эй Сэлэнгын ...дэхи секретарь ...ктуев «КПСС-эй ... Пленумэй дун- ...дай депутадуудай ...нууд тухай» лек- ...шэлэн БурАССР- ...ведэй Президиумэй ...Н. Сабуров «Сове- ...дэй болон ниитын ...инистрнуудэй Со- ...ай тahагые даагша ...ков «Ленинскэ ...ренэй аппарадай ...» хөөрэжэ үгэбэд. ...гүйсэдкомуудай ... секретарьнар, ...тahагуудые дааг- ...нингөө дүй дүр- ...алсаа.

...БАЛДАНОВ.

ТАЛЫН МАРШРУДААР ЗОРИХОНЬ

Хяагтын Хүдэри-Сомондохи больницын хүдэлмэрилэгшэд хүн зоной дунда санитарна гэгээрэлэй ехэхэн ажал ябуулжа байдаг. Мунөө үедэ эдэнэр хабарай тарилга дээрэ ажаллажа байhан механизаторнуудые ехэ hайнаар хангажа байха юм. Полевой стан бүхэндэ медицинскэ аптечкэ бии, санбюллетень гаргагданхай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: врач Л. Панькова медсестра А. Агафонова хоёр полевой станнуудаар ябаха маршрудаа бэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

...АРИЛГАШАДТАА

...й Советэй харьяата ...ав. Чисаанын совхо- ...сэн дүрбэдэхи фер- ...удөө ажахын алишье ...йлсадаг. ...лаhарай тарилгые бо- ...соо шанар hайнтай- ...ешэ сомсоведэймнай ...йлгана. Тиихэдээ ...ынарые саг үргэлжэ ...ана, механизатор- ...дай таатай зохид ...ын хойноhоо орол- ...

...ормэнуудтэ хоёр ...ин бии юм. Тэдэ яha- ... муу бэшээр тухеэ- ...дэй гурба дахин ...ихдхэгэнхэй. Ябажа ... болон амаралтынь ...hайхан плакат, уряа ...ажа болоно. Куль- ... болон худөөгэй клу- ... агитбригада эмхид- ... хабарай тарилгашад- ...hала hонирхолтой ...ед табижа эхилбэ.

Гансашье энэ бэшэ ааб даа. Баhа социалис мүрысөөнэй дүн согсолдсоно, «Сахилгаан», дайшалхы хуудаhануудые гаргалсана. Иимэл захяа зарлигтай улад хаям даа.

Нүүдэл наймаан—автолавка баhа полевой станууд дээгүүр ябана, механизаторнуудай түрүүшын захилнуудые абажа дуургэбэ.

Тарилгашадта кино хододоо харуулагдажа байха юм.

Эдэ бүхы худэлмэриие манай сомоной Советэй дэргэдэхи культурно-ажаhуудалай болон худөө ажахын комиссинууд шалган хинажа, хэрэгтэй ушарта туhа нэмэри үзүүлжэ байха юм. Гадна тарилгашадые ямараар хангаhан тухай асуудалые гүйсадкомойнгоо тон ойрын заседани дээрэ зүбшэн хэлсэхэмнай.

Юрадөө тарилгын эмхитэй hайнаар ябахын, тарилгашадай эрилтын гүйсэдөөр хангагдахын тулөө хамаг шадалаараа ороддожо байнабди.

Ц.-Д. ЧИМИТДОРЖИЕВ,
Хорин Дээдэ-Худанай сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

...ГЭРЭЛ ҮГЫ

...н тосхон тухай дуу- ...а. Үгаа томо hүүрин. ...ервын комбина- ...зургаанай, дунда ...спромхозой Культу- ...н матын hаруул үн- ...дые баясан hонир- ...ородшье гээ hаа гэ- ...дмжануудыень зуб- ...аад сасэрлигууд... ...ын хизаар область- ...д, ганта айлшалжа ...а хэхэ, дүтэ шада- ...жhэн хада уулаа- ...ш. Амарха, эмнүүл- ...ь одохо.

...нуудаар электрын ...болон радиогой ута- ...ка, гэр бүхэндэ оруу- ...ие барагхан лэ даа. ...ь муутайбди. Гомдо- ...ладэ, бүрыжэ эхил- ...ж үйлсэнүүдтэмнай ...ородог, шэбхэн ха- ...Дамбочанууд үлгэг- ...Үйдхадаа үйлсэнүү- ...ие баhана зоожо, ...ооо яанаб? Энээн тухай зарим зарим газарта хэлэгдээшье hаа, абаhаар хайхарха, хэрэглэхэ хүн үгы.

Автобусууд орой болотор ябажа байдаг... Тэдэнэй тогтодог газарта баhал ялайха гэрэл үгы. Жишээнь, Кировэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ, почтамтын, милициин дэргэдэ... Ушар тиимэнэ аюулшье hулагүй тохёолдоно. Автотранспортын ябажа байдаг олохон хартынуудта ямаршье тэмдэг-заабаринууд байдагүй.

Үйлсэдэ али бүхы аюул hэргылхэ тухай лекци, хөөрэлдөөнүүд радиогоршье hаань хэгдэнэгүй. Автоинспекциинхиднай яаhан бэ?

Эдэ бүтэдэ «жажэ божо» юумэнүүднай сугларжа ерэхдээ, ажаhуудалда али олон таагүй зүйлнүүдые ушаруулна.

Дурсагдаhан дутуу дунданууды орхингүй усадхахын тула манай эндэхи поселково болон аймагай Советэй гүйсэдкомууд, депутадууд дары оролдохо бэзэ гажа найданаб.

В. МОЛОТКОВ,
пенсионер.

Николай ДАМДИНОВ

ҮХИБҮҮДТЭ ЗОРЮУЛhАН ШЭНЭ НОМhОО

АЯГА САЙ ДЭЭРЭ

Ананда хүбүүн үглөөгүүр бодоод, эхэдээ
(Амаралтын үдэр hэн—гоёл даа юумэ хэхэдэ!)
Үгэлэн хэлэбэ, сайгаа hорожо hуунтараа:
—Үсэгэлдэр үдэшэ пеэшэндээ галнай унтараа,
Тортогтой түлеэнhээ хахалха зэргэтэй болооб,
Торохошьегүй даа, мүнөөдэртөө сүлөөб!
Эхэнь баясаад, энхэргэнээр хараба.
Энэ үедэ хүбүүхэн гэнтэ хашхарба.
— Ай, мартабалби: мүнөөдэр hургуули соогоо
Аюшатай би бэлдэхэ hэмби урогоо!
Номууд тээшэ хилам гэсэгээбэ, томоотой.
Номгохон номуудынь буландаа хүлеэнэ, сомоотой.

Уданшьегүй, Ананда харайжа бодобо:
—Ухайш даа, hанабаб! Миний нүхэр Зодбо
Хадаhаа санаар hолжорхобди гээ hэмнай!
Харалши, эхэ, хэды болооб сагнай?
Халуун сайгаа үлеэсэгээн, шамдуухан,
Хаба шадалаараа уужал hууба хүбүүхэн.
— Эhэй!—гэжэрхёод, аягаа табиба. — Мүнөө
Эдиршүүл тухайда манай клубта кино!—
Эхэнь бодожо, тэрээндэ хэлэбэ сэхэ,
Эгээл зуб уруунь хэлээл хүбүүндээ эхэ:
— Түрүүн дээрэ түлеэгээ ошожо хахалыш,
Аяга сай дээрэ арба хубилдаг бү болыш!

ХҮҮРГЭ

Гадагар-маhагар байсанууд соогуур, зүндөө,
Гаарга горхон эхин долгёо сохилуулна.
Уулаhаа доошолон харайжа ябаха үедөө
Унаган шэнгеэр тангаршаажа табилуулна.
Хабсагайнуудай шулуун ханатай хүреэhээ
Хабтагай тала руу hаял мултараад ябахадаа,
Даншье үшөөл хазаарлашагүй үреэхэн,
Дааган шэнги зээрэг дошхон юмэл даа.
Саашаа болоходоо, ааляар хөөhэнинь бурьялдаг,—
Амаа мэдүүлhэн хүлэг мэтэл гэебди.
Ардагые иимэл хаhадань ургалдаг.
Аашалиг уhые яадаг юм ааб — үзэебди:
Уулын модо орбонтойень асаржа,
Уралан хайгаад, бэе бэедэнь хабсаржа,
Дархад, модошод хамтаран, үргэн хүүргэ бодхобо—
Дайдын хүхэ мориндо даруу эмээл тохобо.

ТЭМЭЭН ЗОДБО

Аяар дээшэнь толгойхоноо үргэшөөд,
Алхалан ябанал хотын гудамжаар Зодбо.
Тээ тэрэ, харалши, магазин худар ошоод.
Тэнэгшни, тамхи эрижэ, хүнине тодобо.
Саашань Зодбо трамвай угтан одобо.
Зоной олонш hаа, Зодбо hуури олобо.
Сагаан hахалтай үбгэн ерэбэ —
Олонхон хүн бодобо,
Гансал Зодбо hууhан хэбээрээ үлэбэ.
Багшаяа золгоод, мэндэ гэбэгүй Зодбо.
Багашуулые отоод, бархируулан зоходобо.
...Гэрэйнгээ даабари hурагшад мүнөө бэлдэнэл,
Гэдэгэр Зодбо үйлсэдэ сагаа эдинэл.
Али, баранhаа бэрхэ hэн гү Зодбо?
Али, наhаяа хүсэhэн хүн гү Зодбо?
Үгы даа, бэшэнhээ ехэшье наhатай бэшэл,
Үзэхэ талаараа—нэгршье табатай бэшэл.
Нюргааршье хүнhөө үлүү бэшэл Зодбо,
Нюhаашье шэрэхээр ядалгүйгшэл Зодбо.
Хоёрhоо өөдэ, сэгнэлтые абахань
Хоморшьо hаа,—харыт, Зодбын ябахынь!
Алда-алдаар, ехэ хүнүүдтэл, гэшхэлэнхэй,
Аяар дээшэнь хамараа үргэшэнхэй...
Тэнэг Зодбодол бардамлаашад тухайда:
«Тэмээн гоногороо мэдэхэгүй»,—гэгдэhэн байдаг.

ЗУРАГЛАЛ **БҮМБЭРСЭГЫЕ БҮhЭЛЭН...**

Машина урагшаал тэгүүлнэ, урагшаал—урагшаал, түйдэлөө бүри түргэдхэн хиидэнэ.

Тэрэнэй «булад зурхэн»—моторт нэгэ жэгдээр, хүнгэхэнөөр хүнхинэнэ. Фаранууудайнь гэрэлдэ километрэй столбнууд, баглатар саhаар hалаагаа гоёohон модод, эгсэ хабсагайн эрмэг шулуун толоруулгдаад, харанхы соohоо жэрэгад-жэрэгад гээд үнгэрнэ. Түнхэнэй голдохи хүн зоной Кавказ гажа нэрлэhэн хабшал соohоо машина «мултаран» гараад, асфальтаар хушагдаhан дардам харгын шугам руу шуумайна. Мөөрнүүдэйнь доогуур монсогор хайр hаяхан ороhон хярмагтай худхасалдан hаршаганана.

Томо hуурининай гэр, байранууд харагдад гэхэдэ, жолоошон «хулгайнгөө» гүйдэл аалидуулна. hэргэлэн ябаха уялга тухайгаа ходол hанаад ябана хаям даа. Хёрхо нюдөөр харгыгаа шэртэжэ, hурамгай башарhан гарынь агшан зуура машинаяа залаха, байлгахаар бэлэн...

Үни олон жэл соо энэ хүн хэды олон модо, хэды ехэ тала дайдын зай гаталан гараа гээшэб даа. Гушаад жэлэй туршада тумэр хулгэй жолоо барижа, таряа талха, модо шулуу хэды зөөгөөб? Дайн дажарай эхилхэhээ абаад, дайсан хоротоноо даран илатараа сэрэгшэ хүнүүдые хэды холо руу абаашадаг байгааб? Тэрэнhээ хойшо амгалан хонгор хорин жэл соо колхозойнгоо тэзбариие баhал ехээр, баhал холо дайда руу шэрэдэг.

Сүлөөтэй нэгэ hамбаандаа тухайлан зорюута тооложо үзэхэдэм, балай этигэшэгүй бардам ехэ тоо гараа. Аяар миллион. hанаад үзыт, миллион километр. Бага юм аал, энэ тоо, буряадаар хэлэхэдэ, сая модо ха юм.

— Гомбо ахай, ши, юрэдоо, бүмбэрсэг дэлхэйе хоёр зуунhаа үлүү эрьеhэн, тойроhон байнаш, — гэбэб.

— hү, юу хэлэнэш? — гээд Гомбо Цыденович энеэжэрхишэ.

— Дэлхэй тойроохоор рейсда гараhанаа огто hанандагүйбби. Тиимэ путёвкошье абаагүй hэм.

— Үдэр бүридэ 30—40 километр ябадаг hаашни, миллионhоо үлүү болонод, — гээд тоолоhон тоогоо хэлэбэб.

— Байл даа, хубаа, бай. Энэни hонин юм байна, — гээд Гомбо Цыденович ондатраар оёhон хуушан малгайгаа хазагад татаад, тархяа hабардаба.— Өөрөө нэгэшье тооложо үзөогүйб. Аяар миллион гэнэ бэзэш? Энэшни юрэдоо, наадан башэ. Ходо харгыда ябахадаш иимэ юм байна. Хоohоор харайлгажа гараа бэшэб...

Зуб даа. Хоohон машинаараа хангирхан-янгирхан харайлгаагүй. Энээниие мэдэнэб. Абаад үзэел даа, нэгэ иимэ жэшээ. Юрын лэ жэшээ, теэд тэрэмни Гомбо Цыденовичэй ажалдаа ямараар хандадагые харуулжа үгэхэ.

Нёдондо үбэл Галбайн отара дээрэ олоншог жолоошод үбhэ зоогөө юм. Теэд үбhөөр ходо дуташоод, тэндэхи малшад тухашаржал байгшад hэн. Энэ худэлмэриие Гомбодо даалгаhаниинь, байдалынь саг дары hайжарhан. Теэд ямар аргаар тиимэ болооб? Үлүү рейсдэ тэрэмнай гарадаттүй ха юм.

Галбаhаа хори гаран модондохи Улбагай, Ойбойдо ошоод, хүбүүдэй үбhээ hайнаар тээжа, няд байтар аргамжаар татуулаагүйдэнь машинаяа ябуулдаггүй hэн. Буга болдируутай харгыда үбhэ hубижа гээхэгүйе ороддодог байгаа. Самосвал машинынгаа кузовые орхёод, рама дээрэнь зургаан hургаг хүндэлэн хаяад, дуран соогоо дээрэнь үбhөө ашадаг hэн.

— Юу дэмы гүйлгэлдэжэ ябахамнайб, hайнаар ашаяа,—гээд үбhэ ашаалалсажа. туhалалсадаг байгаа.

«Гомбын машина хододоо бэлэн байдаг» гэжэ бусад жолоошод хэлэдэг. Нээрээшье тиимэ. Машинань хододоо бэлэн, хододоо сэбэр байдаг.

Мүнөө Гомбо ахай сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргадаг юм. Нэгэ жэгдээр адхаhан ооболхойнуудай хажууда ерэжэ, шэбхээ адхаад, фермын зүг барин ябашадаг. Мэнэ иигээд дахинаа эрьежэ ерэхэл байха. Бидэнэй тэндэ байтарнай кабинын сонхоор «Восточные Саяны» колхозой түрүү шофер Гомбо Цыденович Баторов маниие харан мэндэшэлээд, энеэбхилэн үнгэршэбэ.

Б. МАШКИНОВ.

НИИТЫН ЖУРАМ САХИЖАЛ ЯБА!

Ажалшан арад түмэнэй ажана тэнюун байдалые хамгаалха, ниитын журам эбдэхэ ябадалые hөргылэн зайсуулха гээшэ угаа харюусалгатай, хүндэтэйшье үйлэ хэрэг мүн.

Энэ нангин үүргые ажалшадай эдэбхи үүсхэлээр байгуулагдаhан арадай hайн дуранай дружинанууд гүйсадхэлсэдэг болоhоор үнихэнэй. Улаан-Удэ городой предприяти, hургуули, эмхи зургаануудай дэргэдэ байгуулагдаhан арадай hайн дуранай дружинануудай зэргэдэ 17 мянга гаран хүн тоологдоно.

Ниитын журам сахин хамгаалха талаар арадай дружиныи ябуулжа байгаа худэлмэриин харалгада бэлдэн, Улаан-Удэ городой дружинанууд өөhэдынгөө ажалые нилээд hөргээжэ байна.

Улаан-Удэ городой районуудай, микрорайонуудтахи арадай hайн дуранай дружинын штабуудай начальнигуудай зүблөөн предприяти, эмхи зургаануудай дэргэдэхи дружиннигуудай командирнуудай хабаадалгатайгаар боложо үнгэрбэ. Тус зүблөөн городой арадай hайн дуранай дружинануудай 1965 оной нэгэдэхи квартал соо ябуулhан ажалай дүнгүүдые хаража үзэhэн байна. Арадай hайн дуранай дружинын Улаан-Удын городской штабай гэшүүн нухэр Норбоев Н. Н. хотын дружинануудай ажал ябуулга болоhон зорилгонууд тухай элидхэл хээ.

Ниитын журам сахин хамгаалха талаар городтохи арадай дружинанууд hайнаар ажаллана. Советскэ районой нэгэдэхи микрорайоной (штабайнь начальник нухэр Бруднев А. И.), табадахи микрорайоной (штабайнь начальник нухэр Турдай И. С.), түмэр замай районой № 1, № 3 микрорайонуудай, Горький тосхондохи № 2, мяханай комбинадай № 11 микрорайоной дружиннигуудай илангаяа эдэбхитэй ажаллаhанайнь ашаар тус районуудта ниитын журам эбдэхэ, гэмтэ хэрэг үйлэдэхэ ябадал али бодо үсөөрhэн байха юм. Мяханай комбинадай районой арадай дружиннигууд Яхновецкий П. А., Шапиро А. П. гэгшэд эзэмэтэ хэрэг гаргаха ябадалые үридшалан элирүүлжэ, гэмтэ этэгэдүүдые барихан юм. Мүн Горький тосхондохи дружиннигууд хорото хулиган Матюхин гэгшые, Советскэ районойхид хулиган Орлов болон бусад гэмтэнние барижа милициин органуудта тушааhан байна.

Гэбэшье арадай hайн дуранай дружинануудай ажал ябуулгань хаа хаанагүй иимэ эдэбхитэй гэхээр башэ. Хотын Советскэ районой Патрушев Ю. А., Сушиков М., Железнодорожно районой Ныхалов, Октябрьска районой Ныхлеев Г. К. Копатев А. И. гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг штабуудай дружинанууд hула дорой ажалтай гэжэ шүүмжэлэгдэбэ. Эдэ микрорайонуудта дружиннигуудай дежурилга таhалагдадаг. ниитэполитическэ болон тусхай хэшээл hуралсал огто эмхидхэгдэнэгүй. Ниитын журам эбдэгшэдтэй тэмсэхэ, тэдэниие шүүмжэлhэн шог хошоо зурагуудтай ханын газета, хуудаhа гаргадагүй байна.

Зүблөөн дээрэ 10 гаран хүн үгэ хэлээ. Эдэнэр Арадай hайн дуранай дружинын гэшүүд, журам хаазагайруулагшадтай тэмсэхэ, хүмүүжүүлгын ажал үргэнөөр ябуулха тухай олон hанамжа, дурадхалнуудые оруулаа.

Ниитын журам сахин хамгаалха талаар арадай hайн дуранай дружинын ажал ябуулгые саашадань бүри эршэмтэйгээр ябуулха тушаа шиидхэбэри тус зүблөөнтэ хабаадагшад абаhан байна.

Ж. ДАГБАЕВ,
милицийн ахалагша лейтенант.

УРГАН hАЛБАРНА УЛААН-УДЭМНАЙ

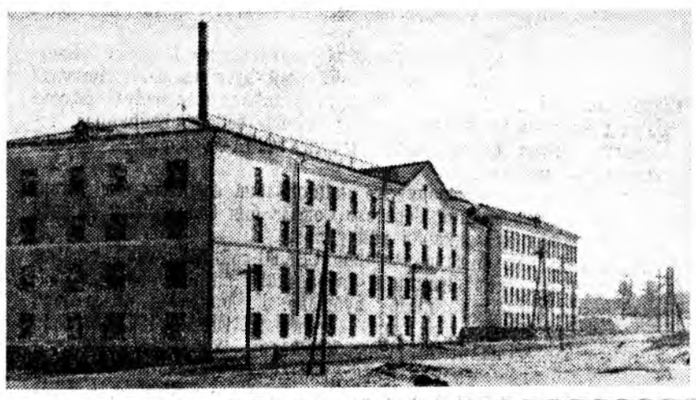

...мнай ниислэл хото Улаан-Удэ үдэрhөө үдэр ...hалбаржа байдаг. Урда жэлдэ эндэ ерэгүй бай- ...ынь ерэхэдэш хэдэн олон гэрнүүд бодошон- ...нууд шэнэ гэртэ зөөжэ орошонхой байха. hүр- ...ин гэрнүүдэй жэрэлээн хабарай наранай ...доро зэрэлгээтэн харагдана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ...ическа техникумэй хамтын шэнэ байра. (ба- ...рагта): Гагаринай нэрэмжэтэ үйлсэдэ барилга бо- ...й. Эндэ 960 hурагшадай hураха hургуули бариг- ...ымартаа ашаглалгада үгтэхэ.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

...ЙНАЙ ХАРГЫНУУДААР

...офицернүүдэй зуб- ...ар зарлаа. Тэрээ- ...нүүдэй бүлта суг- ... тэhэршэhэн юм. ...ийэрдэг минэ ге- ... стол соо хэзтэй ...рай тэhэрhэнhээ ...минутын үнгэрөөд ...ар тохёолдоо.

...йлэрлэгнүүдые эр- ...ууд гэхэдэ орой- ... Иван Балабанов, ...гшэд байгаа.

...й Житомирско гар- ...ин арай гэжэ хол- ... болгомсоороо Ки- ...ласэ hэн: «эзэм- ...ецинүүдэй аян- ...артизануудай үлэг- ...ороод...»

...р тухай, мэгдүү- ... телеграфаар дам- ...ха үедэ шэнэ тэ- ...хагдhые Мирков- ... байба. Нефтеба- ...ийэрэй дүлые го- ...зон хараа. Хүсэ- ... боложо, электро- ... болиhон байгаа. ...тэhэрэлгэнүүдэй ...ар гитлеровецүүд ...hан партизанууд- ...ийлгоор Житомир- ...асаржа эхилhэн

...артизануудые бэ- ...ллеровецүүдэй дэ- ...йхадань Евгений ...ауч шадар шэнэ ...олдэжэ ороо. Ов- ...ай участогта hан- ...ар харгые гитле- ...ар шиидээ гэжэ ...ирүүлhэн байгаа. ...Москвада дуулгаа. ...ргэлжэлүүлэгты. ...hаад хэгты» гэ- ...hэн богонихон харюу ерээ hэн.

Энэ асуудал шиидхэхэнь бэлэн бэшэ байгаа. Рача станцида инженернэ батальон, холо бэшэ газарта, Рача тосхондо — немецкэ полк байрладаг байба. Дурсагдаhан район гитлеровецүүдээр дүүрэшэхэй байгаа гэбэшье, тэндэхи техническэ складууд, ондоо тээhээ асарагдаhан барилгын материалнууд, техникэ советскэ тагнуулшаниие илангаяа ехээр hонирхуулаа. Хэрбээ эдэ бүгэдые үгы хээ hаа, эндэхи ажалые удаан саг соо хойшолуулжа болохо байгаа. Хадхууртай проволко татагдаhан харша соохи складуудта яажа орохоб? Ехэл наряар харууhалагдадаг байба. Дүрбэн углуудань вышкэнүүд баригданхай байгаа, тэдээндэнь часовойнууд саг үргэлжэ дежурладаг байба. Тиихэдэнь яалтайб?

Хадхууртай проволкоор хүреэлэгдэhэн складуудта нютагай ажаhуугшадhаа хэнэй орохо эрхэтэй байhыень түбхын түрүүндэ элирүүлхэ гэжэ Евгений Мирковский шиидээ hэн. Энэ даалгабариие тагнуулшад Александр Новожилов. Серафим Савельев гэгшэд hайнаар дүүргээ hэн. Эгээл таарамаар хуниинь кладовщик байгаа. Нютагай тэрэ хүн аймхай, ямаршье зоригүй баhагдаhан хүн hэн. Онсо габьяатай байhанайнгаа түлөө тэрэ кладовщик болгогдоо бэшэ, харин hамуу hалихай hамганайнгаа түлөө болгогдоhон байгаа, hамганиинь офицернүүдэй столоводо орожо хүдэлхэдөө гитлеровецүүдтэй гүйлдэдэг байhан юм. Харуул харадаг ротын унтер-офицер hүниндөө повар эхэнэрэй гэртэнь ошодог гэжэ чекистнүүд нютагай зонhоо дуулаhан байгаа. Тэрэ үедэ кладовщигые складтань эльгээдэг байба «Нюуса уулзалгын» болзорыеньшье тагнуулшад элирүүлээ.

Үни Мирковскиин хүтэлбэреэр 70 хүн нюусаар станци оробо, отрядай үлөөшэ хубинь нүхэдөө хамгаалхаар бэеэ зэhээ. Кладовщигые үйлсэдэ байлгаад, гэртээ хүргэхыень захирба. Унтер-офицер өөрөө үүдэ нээмсээрээ тагнуулшадай гарта «бүхөөр» ороо. Бүдүүрхүү зан гаргахаяа тэрэ дары болижо, аминемни абарагты, юушье хэхэб гэжэ гуйжа ороо бэлэй.

— Хэдэхэн минутаhаа часовойнууд hэлгэгдэхэ. Бидэнэр өөhэдынхеэ бэлдээбди. Дахуулан абаашагты, мэхэлхэб гэжэ бү hанагты!

Немецкэ формо үмдэhэн буу зэбсэгтэй дүрбэн хүн унтер-офицерэй хойноhоо дабшаба, тээ холошог нэгэ бүлэг тагнуулшад ябалсаба. Часовойнууд абяа гарангүйгөөр хулигдөө. Тагнуулшад удаань складуудта орохо үүдэнүүдые нээгээд, досоонь мүн лэ абяагүйгөөр ороо. Николай Мастюков, Борис Милославский гэгшэдтэй дахуулhан бүлэг хүнүүд казармада унтажа байhан солдадуудай буу түргөөр хуряагаа. Офицернүүдэй байрлаhан гэрнүүдэй сонхо руу нэгэн доро арбаад граната шэдэгдээ. Харуул харагшадай байра дайгүйгөөр эзэлэгдээ hэн.

Рача тосхон дээгүүр ракетын гал ялараа. Полкынхид юумэнэй тэhэрхые дуулаад «юун боложо байнаб?» гэжэ дохёогоор hураба. Мирковский тэрэ дары сагаан — хоёр, ногоон—нэгэ ракетэ өөдэнь буудажа харюусаа, тиимэ дохёо «манда амгалан» гэhэн удхатай байгаа. Тиихэдэнь немецүүд hаагаа амараа. Яахадааб гэхэдэ, станцида гурбан зуу гаран солдат, офицернүүд бии, ямар нэгэн ушарай болоошье hаань, тэдэнэр өөhэдөө аргыень олоо бэзэ гэжэ тэдэнэр багсаагаа.

Харин буугүй болошоhон гурбэн зуун солдадууд казармын, харуулай байрын наарнууд дээрэ хүдэлхэеэшье айшоод хэбтэжэ байба. Тагнуулшад складууд болон техникэдэ минэ яаралтайгаар табяа. Эдеэ хоолой склад мүн лэ тэдээнэй гарта ороо, тэрэнь ехэл hайн юумэ боложо үгөө, яахадааб гэхэдэ, отряд эдеэ хоолоор дуталдажа байhан юм. Минэнүүдэй хаяханагүй табигдажа дүүрэhэнэй партизануудай баазада эдеэ хоолой эльгээгдэhэнэй hүүлээр пленде орогшодые үйлсэдэ гаргаха гэжэ Мирковский захирба. Пленде орогшод муугаар хубсалаhаа, ехээр айhандаа шэшэржэ байба. «Партизанууд» маниие мүнөө бултыемнай алахань гэжэ тэдэнэр hанажа байгаа.

— Бидэнэр таанарые хэhээхэгүйбди, — гэжэ Мирковский немецээр дуугарба.—Харин таанад совет хүнүүдэй урдаhаа буу барижа дахин бү бодогты.

Эдэ үгэнүүд юрэ бусаар дуулдана гэжэ Евгений Иванович hайн мэдэжэ байгаа — яахадааб гэхэдэ дайн үшөө дүүрээгүй байhан юм, гэбэшье тиимэ үгэнүүдые хэлээ. Үнэндөө Мирковский тэрэ үедэ юу хэлтэй байгааб? Пленде абалтай гү? Тэрээнэй отрядынь дайсанай ара талада холо байгаа. Буудалтай гү?...

— Зай шагнагты, — гэжэ Мирковский үгээе үргэлжэлбэ, — танай аминда хоро хүргэхэгүйбди, танай начальнигуудай хэлээшэдэл адли тиимэ хэрэгы шэрүүн бэшэбди. Би таанадые сүлөөлхэмни, тиихэдээ таанад энээн тухайда бусадта хөөрэжэ үгэхэт.

Иигжэ хэлээшэнь ехэл гайхалтай байгаа, солдадууд ехээр байрлаhандаа тэбэрилдэжэ, бархираладжа ороо. Тиибэшье ородой командирай хэлээшэдэ зариманиинь үшөөл этигээгүй байгаа.

...Үүр сайжа байба. Пленде орогшодые станциин хажууда гаргаад, Рача тосхон руу шэглэхыень захираа бэлэй. Солдадууд найдамгүйгөөр алхалжа эхилhэн аад, ябадалаа улам түргэдхөө, тэдэнэр гэдэргээ харахадаа партизануудые айhан нюдөөр шэртэхээ болёо, зариманиинь баяртайгаар гараараа даллаа.

Тосхон хүрэтэр гурбан километр ябаха байба. Немецүүдэй тэндэ хүрэтэр отряд нюугдажа, «гаар доро орошохо байха» гэжэ Евгений Мирковский багсаагаа. Станцида тэhэрэлгын боложо байха үедэ Мирковский hүүлшынгээ бүлэг хүнүүдтэй тэндэhээ гаража ошоо бэлэй. Бүхы операци гурбан час шахуу үргэлжэлжэ, ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө, тиихэдээ тагнуулшадай нэгэниинь шархатаагүй.

Рача станцида хэгдэhэн операци ехэ hонирхолтойгоор үнгэрөө. Тэндэ уданшьегүй «СС-эйхид» хүрэжэ ерээ, партизануудта буу зэбсэгээ хуряагдаhан инженернэ бүхы батальониие, бүхы солдадуудые полкhоо илгаад, найдамгүй хүнүүд гэжэ тоолоhон дээрэhээ тэдээниие Рачаhаа ондоо тээшэнь ябуулаа гэжэ хожомынь элирээ hэн. Батальондо коммунис нюуса организаци бии байгаа, тэрэ организаци офицернүүдые хэhээгэдэ, станцида партизанууд добтолоо гэhэн үгэ тараагаа гэжэ гестапынхид батаар этигэhэн юм.

Тосхондо байhан полкын командир хэмжээ абаагүй дээрэhээ сүүдтэ үгтэжэ, нэрэ зэргээ хаhагдаа hэн.

Александр ТАРАДАНКИН,
АПН-эй корреспондент.

ОЛОНОЙ НЭГЭН

— МЛАДША сержант Трифонов! Хоёр алхам урагшаа!

Шам тухай захиралта уншагдана. Трифоновэй хажууда офицер ерэжэ, солдат самсынь энгэртэ Улаан Одоной орден зүүлгэнэ.

Дайшалхы нүхэдынь тэрэнэй гарынь барижа, амаршална.

...Энэ ушар Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай дүүрэхын урда тээ болоо hэн. Үхэлдөө хүрэхэ болоhон дайсад мяха шуhаараа оролсожо байгаа. Илангаяа Зүүн Пруссиин Кенигсберг город шадар ехэ тулалдаанай боложо байhан үе. Совет сэрэгшэдэй добтолго улам шангадана. Младша сержант Д. Т. Трифоновэй ябаhан минометно полкынхидта харюусалгатай зорилго табигдаа: дайсадые миномедоороо даража, манай сэрэгшэдэй добтолгые түргэдхэхэ.

Нүхэр Д. Трифоновэй табиhан миномедой hомонууд хойно хойноhоо дайсадай өшээн тээшэ ниидэнэ. hомоной тэhэрэлгэ дайсадай тэг дунда хэбэртэй.

—Сэхэл тудаа! Буудалгаяа үргэлжэлүүлхэ!

hүүлээрнь младша сержантын үшөө нэгэ команда:

— Дайсадай саада талаар буудаха!

Тиигэжэ байтар «Ура!» гэhэн абяан дайсадай эзэлhэн траншей дээгүүр эзэлшэнэ.

Энэ тулалдаанай hүүлээр хэдэн хоногой үнгэрхэдэ, дэлхэйн бүхы үндэhэ яhатанай хэлэн дээрэ Германиин зүүн зүгэй hүүлшын хэрөм—Кенигсберг город унаа гэhэн мэдээсэл соностоо бэлэй.

Энэ байлдаанда хабаадажа, эрэлхэг зориг гаргаhанайнгаа түлөө Дорофей Тарасович Трифонов дээрэ дурсагдаhан орденоор шагнагдаа бэлэй. Тиихэдэ үшөө 1944 ондо дайшалхы медаль үбсүүндээ зүүгээ hэн.

Дорофей Тарасович хоёр дахин шархатаhан, гэмалтэhэн байгаашье hаа, госпиталиин hүүлээр сэрэгшэ нүхэдэйнгөө зэргэдэ дахинаа заатагүй жагсадаг hэн. Тэрэнэй дайшалхы замынь: Витебск—Орша—Вильнюс — олон зуун үдөө тосхон.

Гүрэнэйнгөө хилэ дабажа, дайсанайнгаа эшээн руу ошоходоо, илалта дүтэлөө, гэр гэртээ бусаха саг ойртоо гэжэ hанаhаниинь, харин зүүн тээ хүлгүүтэй боложо, Трифоновэй ябаhан часть Дальневосточно фронт эльгээгдэнэ. Энэ японтонтой тэмсэжэ, ойрохон зуура шэлэгдэмэл армиинь бута сохилсоhон юм.

Улаан-Удын мяха-консервын комбинадай коллективэй хүмүүжүүлhэн хубуун иигэжэл Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадалсажа, тэрэниие тугаахаhан байна. Мүнөө тэрэнэй үбсүүд Совет гүрэнэй олохон орден, медальнууд шэмэгдэнэ.

Г. ХАРЧЕНКО.

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур.
1965 оной апрелиин 27.

Жэл бүхэндэ хабарай урин дулаан үдэрнүүдэй нэгэндэ үнгэргэгдэг «Буряад үнэн» газетымнай заншалта арбан зургаадахи эстафетэ байгша оной майн хоёрто болохонь. Газетын дамжуулгын кубогта хүртэхын түлөө республикын нинслэл—Улаан-Удэ хотын спортын бүлгэм, эмхинүүдэй 1000 гаран спортсмен хабаадалсахаар хараалагдана.

Үнгэргэгдэ жэлдэ найман жэлэй һургуулинуудэй хүрдан солбон хүбүүд, басагадай дунда болоһон урилдаанда 41-дэхи һургуулиин басагад, хүбүүдэй команднуд түрүү һуури эзэлээ һэн. Арба нэгэн жэлэй һургуулинууд сооһоо 42-дохи һургуулиин басагадай, 65-дахи һургуулиин хүбүүдэй команднуд шалгаржа. газетын дамжуулгын кубок абаһан юм. Техникумуудэй һурагшад сооһоо медицинскэ училищиин басагадай, лесотехническэ училищиин хүбүүдэй команда түрүү һуури эзэлһэн байгаа. Институтуудай дундаһаа Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтай басагадай, үйлэдбэриин коллективүүд сооһоо «Строитель» бүлгэмэй, эрэшүүлэй дундаһаа «Буревестник» бүлгэмэй суглуулагдамал команда, үйлэдбэриин коллективүүдэй дундаһаа дулиншуулэй командынхид эрхимлэжэ, «Буряад үнэн» газетын дамжуулгын кубок, грамотануудаар шагнагдаһан юм.

Байгша ондо үнгэргэгдэхэ мурысөөн бүришье һаа һонирхолтойгоор үнгэрхэ юм. Юуб гэхэдэ, республика доторнай урин дулаан үдэрнүүд эртэ эхилжэ, городой спортын бүлгэмүүд хирэ хирэ болоод лэ һорёо мурысөөнүүдые үнгэргэжэ, ехэ урилдаанда бэлэдхэжэ эхилһээр унихэнэй. Урилдаанай программа үнгэргэшэ жэлэйхитэй адли институдуудай спортсменүүд 10, наймадахи классай һурагшад 13 этапта урилдахаар хараалагдана.

Советүүдэй талмай дээрэ тодхогдоһон радиогоор спортын али бүлгэмэй спортсменэй түрүүлжэ ябаһые этап бүхэнэй дүүрэхэтэй сасуу соносхогдожо байха. Тэрэшэлэн спортын ямар бүлгэмэйхид түрүүлжэ ябанаб гэһэн мэдээсэл тэндэһээ дуулгажа, олондо мэдээсэжэ байха болохой. Мурысөөнэй дүүрэхэлээр эрхимлэһэн команда, спортсменүүдтэ «Буряад үнэн» газетын дамжуулгын кубок, грамота барюулагдаха.

Хүндэтэ манай спортсменүүд! Заншалта эстафетэдэ олоороо хабаадалсажа, физкультура, спортын хүгжэлтэ амжалтаар олониитые баясуулма эрхим һайн дуу түйлахыетнай хүсэнэбди.

Дайсадай самолёдууд дахинаа добтолбо

ХАНОЙ. Американска самолёдууд апрелиин 25-най воскресениин үдэр Вьетнамай Демократическа Республикын агаар руу 4 дахин добтолон ороо гэжэ ВИА агентство мэдээсэбэ.

Агаарай даэрмэшэд Нге-Ан, Ха-Тинь, Куанг-Бинь провинциинуудтахи, Винь-Линиин райондохи хартынуудые бомбодоо. Тэрэшэлэн һургуулинууд ба юрын транспортые буудаһан байна. Хүн зоной дундаһаа гэмтэгшэд бии. Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, американска гурбан самолёт унагаагдаа, олон самолёт һандаагдаа.

Партизанууд добтолно

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Урда-Вьетнамай партизанууд правительственна сэрэгүүдэй байһан газар руу хоёр дахин амжалтатайгаар добтолоо гээд ЮПИ агентствын корреспондент Урда-Вьетнамэй нинслэлһээ мэдээсэбэ. Һаяхан Сайгонһоо урагшаа 8 милиин газарта байһан правительственна сэрэгүүдэй авангостые добтолжо, тэндэхи 33 хүнтэй гарнизоной 31 хүниинь шархатуулһан гү. алаһан байна.

Апрелиин 24-дэ Сайгонһоо урагшаа 55 милиин газарта ондоо нэгэ байлдаан болоо. Урда-Вьетнамай партизанууд правительственна сэрэгүүдэй 80 хүнтэй подразделениие хүреэлээд, хахадыень алаһан, шархатуулһан байна. Корреспондентын мэдээсэнэй ёһоор, эдэнь Меконг мурэнэй адагта партизануудай хэнэн һуулэй үеын ехэ добтолго болоно.

Виниин патриодууд баатарлигаар тулалдана

ВИНЬ. ТАСС-ай корр. Е. Кобелев иигэжэ дамжуулба:

Американска 7-дохи флодой корабльнуудай байдаг Тонкинска тохой тээһээ американска алууршад Винь хотодо дахин дахин добтолно. Хухэрэн байгаа сэлмэг огторгойдо «Ф-105» истребительнуудэй һурэгоорөө дабшажа ябахань хараг даба. Тэдэниие зенитнэ буунууд захагүй буудан уттаа. Энэ райондо урда тээнь хэзээшье үзэгдөөгүй шанга бэйлдаан болоо. Дайсанай самолёдуудые буудаһан зенитнэ һомонууд захагүй тэнэрбэ. Удаанцье болоогүй байтар, дайсанай нэгэ самолёт унагаагдаа... Бомбонуудай тэнэрэлгэһээ дорьбон доһолжо байбашье һаань, хотоё хамгаалагшад зоригоо заахашье хухарнагүй.

Мартын тэнгһээ хойшо Винь хотын зоной унтаха, эдеэлхэшье забынь болоогүй. Американска дээрмэшэд удаа дараалан добтолон, эндэхи зоной дунда сошордол үүдхэхые һэлэжэ, забда залигүй бомбодоно. Тэд вьетнамецуудай нюур шарайда эсэһэнэй, айһанай тэмдэг оройдоо харагданагүй.

Винь—Вьетнамай революциин үлгы. Энэ хото американска авиациин зай забһаргүй добтолгые эрэлхэг зоригтойгоор зайсуулжа байнхай. Эдэнэй зоригые хухалха һэдэлгын хэды гаргагдабашье, 40 градус халуун, ходоодоо бүтүү бүгшэм байбашье һаань, өндэхи зенитчигүүд ба самолёдуудые агнагшад дайшалхы уялгаяа баатарлигаар дүүргэнэ. Эдэнэр апрелиин 24-дэ дайсанай 5 самолёт унагаагаа.

УРАГВАЙДАХИ БАЙДАЛ

МОНТЕВИДЕО. ТАСС-ай корр. Е. Ельшов иигэжэ дамжуулба:

Урагвайдахи байдал түгшүүрилтэй болоохой. Энгэй томо банкнуудай байдаг эндэхи район хёмороотой. Эдэ банкнуудай нэгэн — «Банко Трансатлантико» гэдэг һуйбаа аралжаагаар дашуураад, ехэ гарза гайда ороо, засагаархидай захиралтын ёһоор тэрэ дары хаагдаа. Эндэхи 900 алба хаагшад ажалгүй болоо, мунгоо нөөсэлһэн олон хүн алга хоohoн үлөө. Мүн өндоошье банкнуудыг панхаруудталгын аюулда оронхой.

Ажалһаа гаргагдагшадтай һаналаа нэгэдэлгын тэмдэг болгон, ороной бухы банкнуудай алба хаагшад забастовко соносхоо. Тиихэдээ алба хаагшадые ажалһаа гаргахагүй, энгэй банкнуудай ажал ябуулгые наринаар хинан байсааха, тэдэниие гүрөнэй мэдэлдэ оруулха эрилтэнүүдые табиба. Эдээниие олохон партинууд, нииитын эмхинүүд дэмжээ.

Банкын кризис өндоо нэгэ ушартай тулалдаа: Монтевидео ошохо «хоёрдохи дабшалгада» хабаадаһан Артигас гэдэг хойто департаментын хэдэн зуун таряашад (суглаа хэхые хориһон декредэй байбашье) апрелиин 24-дэ нинслэл хотодо ороо ерээ. Эдэнэр помещигүүдэй элдүүрилдэгүй 30 мянган га газарые конфисковалжа, таряашадай дунда хубааха эрилтэ табиба.

ҺАЙШААЛТАЙ ҮҮСХЭ

ШЭНЭ НОМ

Н. Дамдиновай «Танилсая, атом» гэһэн ном һаяхан буряад хэлэн дээрэ гараба. Энэ ном соогоо атомай гол шэнжэлхэ талаар хэгдэһэн түрүүшын алхамуудһаа эхилээд, атомна бомбо, атомна реакторнуудай бии болоһон түүхэ тухай ехэ дэлгэрэнгыгээр, олондо ойлгосотойгоор автор бэшэнэ. Тиин эрдэм дэлгэрүүлхэ шэглэлтэйгээр буряад хэлэн дээрэ гарадаг литературада баясан мэдэрэгдэмээр нэмэри оробо ха юм.

Автор энээхэн номоо уран гоёор, тодо мэргэн хэлээр бэшэһэн байна. Атомай голой байгуулгын нюусые тааха болон атомай гол доторхи энерги элируулэн нээхэ талаар худалжа, нэрэтэй солотой болоһон элитэ ехэ физигууд Эрнест Резерфорд, үбгэ һамган Мария болон Пьер Кюри, Альберт Эйнштейн, Нильс Бор, үбгэ һамган Ирэн, Фредерик Жолио-Кюри, Энрико Ферми, Игорь Курчатов, Роберт Оппенгеймер болон бусадай ажабайдал, ажаябуулгаһаа ехэ һонин баримтануудые автор олоор харуулна. Гансал уншагшадые бэшэ, мүн физикын асуудалнуудаар буряад хэлэн дээрэ лекци хэгшэдые эдэ нюурнуудынь һонирхуулха байна.

Гэхын хажуугаар физикын зарим үзэгдэлнүүд болон хуули ёһонууд тухай мэдээсэлнүүдые сэхэ оршуулха гэжэ автор оролдоно гээд тэмдэглэхэ шухала. Тиихэдээ олондо мэдээжэ боложо дэлгэрһэн терминүүдыешье оршуулжархина. Үгэ үгөөрнь сэхэ оршуулжархиһан ушарһаань нэгэн үе юун тухай хэлэгдэһыень физик мэргэжэлтэйшье хүндэ ойлгохонь бэрхэтэй болохо шэнги. Физикын ямар бэ даа нэгэн ёһо үзэгдэлые олондо ойлгосотойгоор тайлбарилхые авторай һэдэһэн газарнуудһаа ехэнхидээ энэ ажаглалта хэгдэһэн байна. Жэшээлхэдэ, 20-дохи нюурта: «Электричествэдэ нэмэлтэ хасалта гэжэ хоёр һомон бии һэмнай. Тон тэрээндэл, атомайшье элшэнүүд һомогдоһон байшоо».

«Һомон» гэжэ үгэ дуулахалаа буугай тобшо, һомон һанаанда орохо байна. Тиин эндэмнай электрическэ заряд тухай хэлэгдэнэ гэжэ уншагша ойлгоншьегүй байжа болохо. Дээрэ дурдагша жэшээгэймнай хоёрдохи мэдүүлэл ородоор иигэжэ хэлэгдэхэ ёһотой: «...лучи, испускаемые из атома, оказались потоком заряженных частиц». Энэ удхань буряад дээрээ балартангяар гараа. 7-дохи нюурта нимэ мэдүүлэл бии: «Ураанай голой хубаагдан бутархада, үзэгдөөгүй ехэ энэ хүсэн сүлөөлэгдэн гараха юм» — гэһэн хуули ёһон физикэдэ һаяхан олдожо байгаа. Үгышье һаа, 4-дэхи нюурта — «...Кюригэй хуули ёһо» гэхэ мэтэ. Юрэнхыдөө «хуули ёһо» гэһэн буряад үгэмнай декрет, засаг захиргаанай тогтоол гэһэн удхатай «закон» гэжэ ород үгын орондо хэрэглэгдэдэг. Харин манай энэ жэшээ соо физикын закон тухай хэлэгдэнэ. Нимэһээ «хуули ёһо» гэхын орондо «жама ёһо» гээ һаа, ямар байха ааб? «Энерги» гэжэ үгые автор «Хүсэн» гэжэ оршуулһан байна. Теэд «хүсэн» гэжэ үгэмнай ородоор «сила» тэгдэхэ ушартай. Физикэдэ хэрэглэгдэдэг «энергия» «сила» гэжэ хоёр ойлгосомнай хоорондоо горитойхон илгаатай. Эдэ хоёрые һургуулиин үхибүүдэй худаа һаань, багшанар муу сэгнэлтэ табидаг.

Эдэ бүгэдые хэлээд байхада, нэгэ нимэ асуудал һурбалжалан гарашана. Буряад хэлэн дээрэ гарадаг эрдэм мэдэрэл дэлгэрүүлхэ шэглэлтэй литература сооһоо ород болон хариин хэлэнэй үгэнүүдые заатагүй түрихэ гэжэ ороолдоһоной үлүү бэшэ аал? Бүгэдэ олондо мэдээжэ болоһон научно-техническэ терминологиие заабол оршуулһанай хэрэг бии гү? Үгэ бүхэниие сэхэ оршуулангүйгөөр, ород болон хари хэлэнэй үгэнүүдые — буряад хэлэн дээрэ адли удхатай эжэлгүй һаань — тэрэ зандань хэрэглэбэл дээрэ гэжэ һанагдаха байна.

Һуралсалай, эрдэм наукын, иланганяа естественно-научна, талаар ном бэшэхэдээ гү, али оршуулхадаашье һаа, ород ба хари хэлануудһаа үгэнүүдые абажа, буряад хэлэндэ холихоёо айнгуйгоор, хариин тэрэнэй удхыень лэ гаргаха гэжэ ороолдоо һаа дээрэ байна. Хэрбээ эрдэмтэд хамтаран зорилго дүүргэжэ ...

Мүнөө үеын естес... сүү орёо асуудалну... ойлгохоор бэшэхэ гэ... юм аабза. Буряад ... иланганяа хүндэшэг... тэй бэзэ. Тиигээдшэ... лаар буряад хэлэн... дар байгаагүй ха ... болоод байхада, энэ... ха табигдаба гэжэ мэ... бди. Түрүүшын юу... байдаг гэлсэхээ ... ааблаб. Теэд энэ ... Энэнь һайн. Буряад ... шэнэ жанр бүри ех... жалгатай байг лэ гэ... на. Энээниие саанаа... рэгтэ зохёолшод, эн... гэжэлтэй хүсэсэ нэг... лэ гэжэ найданаб.

Ч. ...
физико-математи...

ФУТБОЛ

Наадан 2:1 тоотойгоор дүүрээ

Россин Федерациин «Б» классай футболистнуудай дунда СССР-эй кубок абахын түлөө мурысөөн боложо эхилбэ. Манай республикын «Армеец» командынхид үнгэрэгшэ субботын үдэшэ Томскын «Торпедо» бүлгэмэй футболистнуудтай наадаа.

Үдэшын 5 час 30 минутада хоёр командынхид наадаяа эхилнэ. Улаан-Удын «Армеец» бүлгэмэйхид шанга һалхитай энэ үдэр наадаашье һаа, айлшадай футболистнуудһаа буляу һайнаар наадаяа эхилжэ, «Торпедо» бүлгэмэй хамгаалагшадые тухашаруулба. Эмхи гуримтайгаар добтолһон «Армеец» бүлгэмэй футболистнууд айлшадайнгаа воротада хэдэн удаа добтолбошье, амжалта туйлангүй, гэдэргээл харайлдана. Нааданай өхилһээр хорёод минутын үнгэрөөд байхада, бумбэгэ абаһан манай добтологшо Анатолий Жуйков ябуулдундаа тэрэнээ сохиходоо бирабагүй. Шүүхэл гэһэн ороолдолго гаргаһан улаан-удынхид добтолжол ябана. Нааданай дүүрэхын тэндэ дахинаа добтолһон «Армеец» бүлгэмэй футболистнуудыг Яковлев Жуйков хоёр айлшадай воротада дутэлбэ. Бумбэгын урдаһаа харайжа гаранан айлшадай вратарь Михаил Шевченко эршэтэйгээр сохигдоһон бумбэгэ барижа шадангүй, одоошье тоо нээлгэбэ.

Нааданай хоёрдохи хахад. Улаан-Удын футболистнууд баһал шанга добтолготойгоор наадаяа эхилбэ. Нааданай эхилһээр арбан табаад минутын үнгэрөөд байхада манай добтологшод дахинаа урагшаа гаража, Анатолий Яковлев толгойгоороо сохижо, хоёрдохи бумбэгээ айлшадтаа бэлэглэжэрхибэ. «Шүүгдээл ха» гэжэ һанаһан улаан-удынхид айлшадтаа мэхэлүүлжэрхёо. Хоёрдохи бумбэгын оруулагдаһанай һүүлээр, айлшадай добтологшод гэнтэ урагшаа сүмэрэн орожо, тэрэ дороо харюугай нэгэ бумбэгэ сохижорхино. Тиигэжэ нааданай тоо 2:1 болошобо. Нааданай дүүрэтэр алишье командынь энэ тоогоо хубилгажа шадаагүй. Улаан-Удын «Армеец» түрүүшынгээ энэ уулзалга 2:1 тоотойгоор шүүгээ. Айлшад —«Торпедын» футболистнуд саашадаа СССР-эй кубок булялдаха эрхээ хаһагдажа, улаан-удынхид удаадахи нааданда хабаадалсаха эрхэ олобо. Мүн энэ үдэр манай хуршэнэр—Шэтын «Забайкалец» Прокопьевскын «Шахтер» командада шүүгдэһэн байна. Удаадахи уулзалга апрелиин 28-да үнгэргэдэхэ. Эндэ Улаан-Удын «Армеец» Прокопьевскын «Шахтер» командатай наадаха болобо.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

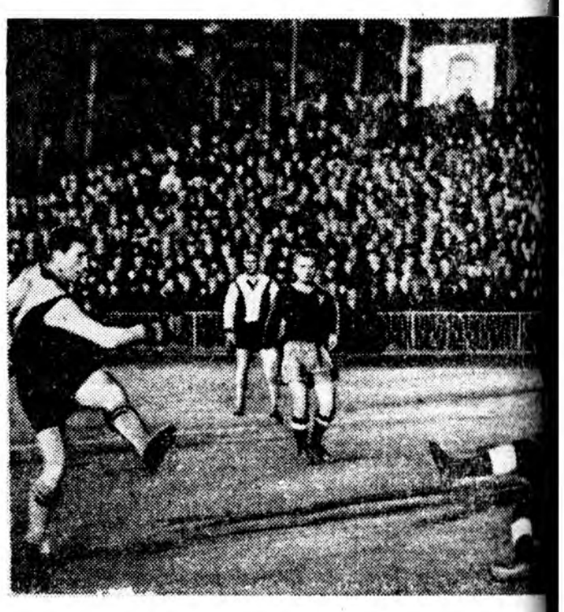

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Армеец» бүлгэмэй гол добтологшо Анатолий Жуйков айлшадай воротагай дэргэдэ.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Ажалһаань олоор гаргана

ЛОНДОН. (ТАСС). «Бритиш эйркрафт корпорейшн» компаниин 1700 хүдэлмэришэд, алба хаагшад ажалһаа гаргагдахат гэһэн һанууллга абаа. «ТСР-2» гэжэ шэнэ бомбардировщик бүтээхэ захилые болюулха гэжэ правительствын шидхэһэн дээрэһээ нимэ юумэн хэгдээ гээд тус компани тайлбарилна. Энээнһээ гадна, өндоошье хүдэлмэриляэшэд ба алба хаагшад гаргагдажа магад гээд тус компани урилшалан һануулба. Хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, «Бритиш эйркрафт корпорейшн» энэнэй урда тээ нимэ захил дүүргэдэг 6000 хүнэй дундаһаа 400 хүдэлмэришэдые гаргаһан байгаа.

ОРОН БҮХЭНЭЙ ҺОНИН

★ «Марксистско-ленинскэ философи ба техническэ революци» гэһэн асуудалтай конгресс Берлиндэ болобо. Тэрэнэй хүдэлмэридэ 1ДР-эй 1000 шахуу эрдэмтэд, олониитын түлөөлэгшэд хабаадаа. Айлшадай дунда Советскэ Союзай, Болгариин, Польшын, Югославиин ба бусад оронуудай эрдэмтэд бии байба.

★ Будапешт—Никози хоёрой хоорондо авационно шэнэ линиин нээһэн венгерскэ самолёт Никозиин аэропортдо бууба.

★ «Проблемы мира и социализма» гэһэн журналай, мүн Танын «Спарк» гэдэг недели бүриин журналэй үүсхэлээр «Африка ба социализм» гэһэн асуудал зүбшэхэ семинар августын 6-да эхилхэ юм гэжэ Аккрада тунхаглагдаһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Энэ семинарта Африкын эдэ оронуудай түрэнэй, ниитын ажал ябуулагшад, эрдэмтэд ба журналистнуд хабаадажа, энэ түбиин социальна, экономическа ба политическэ хүгжэлтэдэ хабаатай тон шухала олон асуудал зүбшэн хэлсэхэ байна.

★ Японой агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй командалагша генерал Сигеру Ура гэгшэ Бонн ерээ. Эндэ бундесверэй генералнуудтай хэлсээ хэхэ, мүн ФРГ-гэй агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй хэдэн частьнуудта ябажа үзэхэ юм ха.

★ Мозамбиһаа зугалагшадай тоо үдэр бүри олошорно. Португалиин колонизаторнуудай хэдэг зэрлиг муухай хэһээлгэ мүрдэлгэһээ амияа абаран зугадаһан олон мянган африканецууд хуршэ оронуудайнгаа хилые дабан гараха баатай болоно. Тэндэһээ абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, энэ жэлэй эхиннһээ хойшо Свазилендэ 300 гаран хүн ерэһэн байна.

★ Урда-Родезидэ засаг хуули буляан абаһан Ян Смидэй хархис правительство орон доторхи африканецуудай сүлөөрэлгын хүдэлөөе дарахын тула арми ба полицияа улам үргэдхэжэ байнхай. Урда-Родезиин засагаархидай энэ ябуулгадань баруун тээхи гүрэнүүд, тусхайлан хэлэбэл Баруун Германи, туһална.

(ТАСС).

ГАДААДЫН ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Советскэ Союзһаа «Молния-1» гэжэ хэмэл одоной табигдаһан тухай ТАСС-ай мэдээсэл гадаадын хэблэлэй эдэ олон мэдээсэлнүүдэй дунда онсо һуури эзэлээ. Энэ ушарые «Нью-Йорк таймс», Японой «Асахи», «Майнити», тэрэшэлэн Парижай, Лондоной ба бусад оронуудай газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр шэнжэлбэ.

Вьетнамдахи байдал тухай мэдээсэлнүүд олонхи газетэнүүдэй гол асуудалнуудай нэгэн болонхой. «Юманите» газетэ Урда-Вьетнам худар американска шэнэ хүсэнэй нэмэжэ эльгээгдэхээ байһан тухай мэдээсэлнүүдые шэнжэлхэ зуураа, США-гай хархис шидхэбэринүүд дайн байлдаа улам үргэдхэнэ гэжэ тэмдэглэнэ.

Американска сэрэгэй командованиин шэнэ тухэлэй зэбсэгүүдые туршаха ба шалгахын тула Урда-Вьетнамдахи дайн байлдаа хэрэглэнэ, «тэдэ зэбсэгүүдынь хожомоо ондоо тээхи сэрэгэй ябуулганнуудта хэрэглэгдэжэ магад» гэжэ «Фигаро» газетэ бэшэнэ.

«Улаасхоорондын эрхэдэ хабатай американска булгэмдэ» США-гай үрэнэй секретарь Раскын хэлэһэн үгэ Вьетнамдахи дайе үргэдхэхэ гэһэн американска политикые буруушаахя ябадалай олониитын дунда улам үргэдэжэ байһантай дашарамдуулан, «ухаан болол арюудхаха» кампаниин эхин болоно гэжэ Нью-Йоркын газетэнүүд сэгнэнэ. Раскын хэлэһэн үгые «Нью-Йорк таймс», «Нью-Йорк геральд трибюн» газетэнүүдэй корреспондентнүүд тиигэжэл сэгнэнэ. Вьетнамда США-гай баримталан бэелүүлжэ байгаа эзэрхэг туримхэй политика буруушаадаг американецуудта, нэрлэн хэлэбэл, студентнүүдтэ эсэргүү эрид хэмжээ абаха эрилтэ тон хархис «Дейли ньюс» газетэ табина.

«Нью-Йорк таймс» газетын сэрэгэй шэнжэлэгшэ Болдуин «Вьетнамда шидхэгдэхэ асуудал: самолёдуудай дуталдалые зайсуулха ябадал болоно» гэжэ бэшэнэ, Вьетнамда дайлалдажа байгаа Американска авиациин гээлтэ хоролтын улам ехэ боложо байһанһаа, тэрэ гээлтээ хаһа саг соонь хүсэлдүүлгэ США-да бэрхэтэй боложо байна гэжэ мэдэрнэ.

Урда-Вьетнамые сүлөөрүүлхэ национальна фронтын саг үргэлжын түлөөлэлгэтэ эмхиин Советскэ Союзда бии болгогдоһон ушарта гадаадын хэблэл ехэ анхарал хандуулна.

Майн 1-дэ хэхээр хараалагдаһан СЕАТО-той оронуудай далайн-сэрэгэй манёвринуудта Франциин хабаадахаяа арсаһые баруун оронуудай шэнжэлэгшэд үргэнөөр зүбшэнэ. Д. Миддлтон «Нью-Йорк таймс» газетэдэ бэшэхэдээ, энэнь «Вьетнамда США-гай баримталан бэелүүлжэ байгаа политика тушаа харшаар хандадаг байһанай гаршэ болоно» гэжэ сэгнэнэ. «Зүүн-Урда Азидахи англо-американска политикые Франциин огто зүбшөөрдэггүй байһые гаршэлнэ, эсэстээ СЕАТО-һоо Франциин гараха зам нээнэ» гэжэ Лондоной «Дейли-мейл» газетэ тэрэ арсалтыень тоолоно.

Металлургическа промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай, 11 металлургическа компаниин хоорондо хэлсээнүүдэй һаргаэгдэһэн тухайда Нью-Йоркын газетэнүүд Питтсбургһаа дамжуулһан мэдээсэлнүүд дотороо тэмдэглэбэ. Тэдэ компанинууд салин хулһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табидаг хүдэлмэришэдэй Майн 1-дэ хэхээр хараалһан забастовкые таһалдуулха һэдэлгэ таргана.

Улаасхоорондын ажалшадай һайндэр—Майн 1-нэй урда тээхэнэ хүдэлмэришэд болон таряашадай ажалай амжалта туйлажа байһан тухайда социалис оронуудай газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта мэдээсэнэ.

(ТАСС).

«ХАЛУУН» УГТАМЖА

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-гэй Нге Ан, Ха Тинь, Куанг Бинь провинциинуудта, Винь Линиин райондо апрелиин 23-най үдэр американска авациин добтолхо үедэ Арадай армиин частьнуудтай дайсанай 8 самолёт унагааһан байна гэжэ ВИА агентство мэдээсээ.

ГРЕЦИ. Апрелиин эхин багаар ороной хэдэн районуудта газар ехээр хүдэлөө. Хэдэн арбаад хүнүүд үхэжэ, олон зуугаад хүн шархатаа. 4500 гэр эбдэрэн унажа, ажайууха аргагүй болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: газарай хүдэлһэнэй һүүлээр гэргүй үлэһэн үгытэйшүүл.

ТАСС-ай фото.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМА...

ХУШУУН-ҮЗҮҮРЭЙХИД ТҮРҮҮ...

Хушуун-Үзүүрэй найман жэлэй һургуулида Октябрьска, Калиновска найман жэлэй һургуулинуудай уран һайханай бүлгэмүүдэй концерт харалга болобо. Тус харалгые Мухар-Шэбэрэй эмхи зургааануудһаа жюриин тусхай комиссиэ ороэжэ шалгаһан байна. Эндэ гурбан һургуулиһаа хамтадаа 130-аад һурагшад хабаадалсаа. Һургуули бүхэн 20—20-ёод номернуудые харуулаа. Тиихэдэ манай һургуулиниихид 20 номерһоо нэгэл номероороо «гурба» гэһэн сэгнэлтэ, бэшэниие... «дурба» байжа, ку... һуури эзэлбэ. Гадна... рыень районо түр... гада табигдаха болоо... найханай коллектив... бүридэнэ. Эрхилэгш... пионервожата, багш... Гомбоева Гомбоева... шанар Зоя Захаров... Дыжидма Гурожапо... пова, баянист Серге... шэд эдэбхитэйгээр...

Б. Цы...

СУУЛГЫН СОВХОЗД...

ХАМТЫН БАЙРАДА...

Ранза Цыбиковэй ударидадаг модо бэлэдхэлэй бригада ойрохон зуурын туршада 550 кубометр барилгын модо бэлэдхэбэ. Модошод Г. Чимитов, Ж. Эрдынеев, Д. Очиров, С. Цыренбимбаев, Д. Санжиев гэгшэд удэрэйнгөө даалгабари 150—160 процент хүрэтэр дүүргэжэ, ажалай эрхим амжалта туйлаба.

Бэлэдхэгдэһэн модоор Зандин нютагта типовой хамтын 2 байрын гэр баригдаха юм.

ШЭНЭ БАРИЛ... ТОЛЛОГДО...

Үнгэргэгшэ жэлдэ хэдэн томо томо ... нууд, хамта 10 гэ... лалгада оруулагдаа... дунда һэбэлдэй ... һургуулиин байшаг... хондо эхин һургуу... ба клуб, Ганшай ... хүнэй һууритай ... хай. Мүнөө совхозд... хүдэлмэришэнэй ба... хар гэр ба яслиин... баригдажа эхилэ...

Д. БАТОМ...

Мухар-Шэбэр...

ТААБАРИНУУ...

1. Дэлхэй дээрэ эгээ хурдан юун бэ?
2. Хүн бэшэ аад зугаалдаг, Хэлэгүй аад, хэлэдэг.
3. Хоёр тархитай, зургаан хүлтэй, нэгэ һүүлтэй, хоёр бэетэй.
4. Намайе гансаарысмни эднжэ

Намгүйгөөр эдеэ э...

Л. Р...
Хурамхаанай...
һургуу...
клас...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгдэхи хуудаһанда: «Ниитын харалга сабшалан дээрэ үргэлжэлһөөр» гэһэн рубрика доро А. Дериглазовай «Луговодой ажалые яажа сагнэхэб?» гэһэн корреспонденци (Сэлэнгын совхоз). Хабарай тарилгын ябаса түүгай материалнуд; В. Богдановай «Нэгэ час тарина, табан час зогсоно...» — корреспонденци. Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой хоёрдохи отделениһээ В. Ильинэй эльгээһэн репортаж. «Улаан-Удын комсомолой организациин 45 жэлэй ойдо» гэһэн рубрика доро ВЛКСМ-эй горкомой секретарь В. Цыбикдоржиевай статья, «КПСС-эй Центральна Комитетэ, СССР-эй Министрнуудэй Советдэ» гэһэн мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһ... ...эй ЦК-гай марта... шидхэбэриие хүсэ... гэһэн рубрика доро... рэмжэтэ колхозой... Воронцовагай статья... дай хабар-зуураг... Артюнин бэшэнэ... комсомолой органи... һаа» гэһэн рубрика... куевай «Тэдэнэр ... гаа» гэһэн корре...

Гурбадахи хуу... зохёолшо А. Бал... Хилтухин гэгшэ... захирнаб» гэһэн ... лэгэй түгэсхэл. Х... мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуу... нютагай һонин, ... мэдээсэл.

Редактор...
Ц. С...

Манай адрес, телефон...

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор... улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, ...тора—38-42, зам. редактора—35-84, секрета... отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, ... —48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: пар... —40-49, идеологический—24-74, советского ста... быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-... ции—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати Министров Бурятской АССР.

Н00746. Зак. ...

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нүүр.
1965 оной апрелиин 27.